

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyctm: Közlöny, Arad. —: Az Aradi Nvonda Vállalat tulajdonosi kiadása és rotációs nyomása. Működik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félve 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejellel több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tartja szerint —:

XLVII. éviolyam, 208. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Kedd, 1932. szeptember 6

Az Acélsisak nagy katonai tüntetése Németországban

Berlinből jelentik: Vasárnap rendezte meg az Acélsisak nagy felvonulását a tempelhofi mezőn. Csukaszürkébe öltözött acélsisakosok osztagokba tömörülve, sorban meneteltek Tempelhof irányában és a látványosság ezernyi embert vonzott az uccára. Reggel 8—9 között helyezkedtek el az acélsisakos csapatok a tempelhofi mezőn. Nem kevesebb, mint 180.000 acélsisakos jelent meg, a felvonulást végignéző közönség számát mintegy 300.000-re becsülik. Megjelent az ünnepségen a velt trónörökös és felesége, sőt Eitel Frigyes herceg és Oszkár herceg, háborus bajtársaival együtt masírozott az acélsisakos sorában. Az agg Mackensen tábornagyon kívül, a diszvendégek sorában volt az osztrák Heimwehr-fővezér, Stahremberg herceg, Papen birodalmi kancellár, Schleicher hadügyminiszter, Gayl belügyminiszter. Papen kancellárt a tömeg meleg ünneplésben részesítette. Dél előtt fél 11 órakor az Acélsisak két vezére, Seldte és Düsterberg szemlélet tartott a végeláthatatlan csukaszürké gyalogos sereg, az azt követő motorkerékpár-brigád, a nagyszabású tábori konyha és a szanitécosztagok között. Azután az Acélsisak két vezetője a szónoki emelvényre vonult. Az első szónok Seldte volt:

— A régi német hadsereg nincs többé. — mondta — de ma már ott tartunk, hogy a katonai gondolkodást újra megértik Németországban és az acélsisakosok követelése a birodalmi kormány programjában szerepelnek. Az acélsisak nem párt, nem magáért, hanem Németországért harcol, nem az erőszakot, hanem a törvényt akarja, nem az állami hatalmat, hanem a hatalmas államot követeli.

Most, imponáns jelenet következett. Scheldte felolvasta az acélsisakosok esküszövegét, amelyet 180.000 torok harsogott utána.

Az Acélsisakos osztagok nagy felvonulása több, mint nyolc óra hosszat tartott. Már régen besötétedett, amikor — este kilenc óra után — az utolsó formációk is elhagyták a tempelhofi mező területét. A 180.000 Töny Acélsisakos részben szállására vonult, részben pedig nyomban elutazott Berlinből. A késő esti órákig érkezett jelentések szerint, rendezés egész nap nem történt.

A francia sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a berlini frontarcos-ünnepségekkel és ennek kapcsán ostromozza a föléledőben lévő német militarizmust. A „Temps” azt írja, hogy az Acélsisak parádéja végleg fölnyitja a világ közvéleményének szemét a német egyenjogúsági követelés igazi célja és értelme tekintetében. Az igazi Németország brutális nyíltsággal igazolja, hogy ismét katonai állam akar lenni.

Az „Intransigeant” szerint, az Acélsisaknak már csak a puskák és ágyuk hiányoznak. Schleicher hadereje 180.000 fegyelmezett katonával szaporodott.

Itt írjuk meg, hogy a német birodalmi gyűlés, Papen javaslatára megkezdte az egyik legfontosabb gazdasági törvényjavaslat tárgyalását, amely gazdasági téren kivételes hatalommal ruházza fel Papen kormányát. A javaslat kiemelkedő pontjai egyszer egy másfél-milliárdos adó kivételére, másodszer pedig egy hétszázmillió márkás tétel igénybevételére tartalmazza meg a kormányt, mely utóbbi összeget új munkaerők alkalmazására kívánják még a tél beállta előtt fordítani. Az új törvény, ha megszavazzák, október elsején lép életbe.

Csak közös vámterület segíthet a dunamenti államok helyzetén

„Mi haszna volna Magyarországnak, ha Arad és a többi határmenti városok visszakerülnének?” — Páneurópáról és a Dunaállamok gazdasági helyzetéről

Vaida Sándor miniszterelnök feltűnést keltő nyilatkozata egy magyar újságírónak

Budapestről jelentik: Az egyik esti lap munkatársa feltűnést keltő intervjút csinált Vaida Sándor miniszterelnökkel, aki hosszasan és közvetlenül elbeszélgetett a budapesti lap munkatársával. A cikkirő szimpatikus színekkel vázolja fel a román kormányelnöknek nálunk általánosan ismert alakját, majd kérdéseket tesz fel neki a Dunaállamok konföderációjára vonatkozólag.

— A dunai államok kérdésére vonatkozólag, — mondotta Vaida Sándor — sajnos attól tartok, hogy Európában még sokáig fennmaradnak a népek lelkében a középkori csökevények. Ilyen a magyaroknál a csodaszarvas regeje, a Hunor-Magor legenda, a románoknál az ezekhez hasonló mesék, aztán Toldi Miklós, Rákóczy Ferenc, a magyaroknál a románoknál viszont Traianus császár és Mihály vajda, a vitéz... Szépek ezek a legendák, de amíg a népek a gyermekkoruktól fogva abban az ideológiában nőnek fel, amíg tudatalatti énjük ilyen történetektől élénkül fel és lelkiükben ezzel az érzéssel keveredik más népek gyűlölettel vegyült lenézésének érzése, nem lehet komolyan beszélni sem Páneurópáról, sem a Duna-államok gazdasági együttműködéséről.

A békeszerződések revíziójára vonatkozó kérdéssel kapcsolatban Vaida Sándor a következőket mondotta:

— Vajjon olyan nagy haszna volna abból Magyarországnak, ha Arad, Nagyvárád, Szatmár és más határmenti városok hozzákerülnének? Gazdaságilag jelentene-e ez számukra előnyt? De vessük fel a másik kérdést is: melyik román kormány nem tartaná köromszakadtáig is a határt és a Népszövetségnek melyik határozata volna eléggé erős arra, hogy akarátának érvényt is szerezzen? Jöjjön és vegye el, ha tudja!

Vaida miniszterelnök itt a magyar újságíró megdöbbenésére széles gesztussal a következőket fűzte még kijelentéseihez:

— Dehát — olyan olcsó lenne a magyar vér...? És olyan olcsó a román, a szerb vér...? Hihető lenne, hogy nem tudnak más megoldást találni, csupán ezeket a kőkorszakbeli megoldásokat...? Csak a közös vámterület segíthet a dunamenti államok jelenlegi helyzetén — fejezte be feltűnést keltő nyilatkozatát Vaida, amely után szívélyesen vett bucsút a magyar újságírótól.

Súlyos vagyonadó a vagyonuk eredetét igazolni nem tudó tisztviselőkre

Fontos módosítások a tisztviselők vagyonának felülvizsgálásáról szóló törvénytervezetben — Itélet a tisztességtelen vagyonszerzéssel vádolt tisztviselő fölött —
A vagyonok ellenőrzésének módja

Bucurestből jelentik: A Legfőbb Törvényfelülvizsgáló Bizottság a becsületvédelemről, valamint a tisztviselők vagyonának felülvizsgálásáról szóló törvények tanulmányozása alkalmával hír szerint több nagyfontosságú változtatást eszközölt.

A tisztviselői vagyonok felülvizsgálásáról szóló törvény, mint ismeretes, eredeti szövegében úgy intézkedett, hogy el kell kobozni mind azoknak a tisztviselőknél a vagyonát, akik annak eredetét nem tudják igazolni. Tekintettel arra, hogy a vagyonok eredetét sok esetben rendkívül nehéz, esetleg lehetetlen igazolni, a Franciaországban 1921-ben életlépített hasonló intenciójú törvény mintájára ezt a szakaszt úgy módosították, hogy azoknak a tisztviselőknél a vagyonát, akik annak eredetét nem tudják igazolni, nem kobozzák el, csak rendkívül súlyos vagyonadóval sújtják. Hasonlóképpen módosították a vagyonvizsgálat titkosságáról intézkedő részeket is.

Megállapították, hogy külön szakasz létesítése szükséges annak érdekében, hogy a titkosság a vizsgálat végső döntéséig fennálljon. A törvény

kimondja, hogy a szóbanforgó tisztviselő köteles összeállítani a 1916. augusztus 14-iki vagyonáról (vagyis amikor Románia a háborúba lépett), ezenkívül egy leltárt készíteni a mai vagyonáról. A két leltári kivonatot, egy memorandum kíséretében nyújtja be, amelyben megindokolja megnövekedett vagyona eredetét. A törvény kimondja még, hogy a feljelentő, amennyiben vádja nem igazolódott be, nem speciális bíróság elé, hanem a rendes bírói fórum elé kerül. A tisztességtelen vagyonszerzéssel vádolt tisztviselő ügyében az illetékes Tábla dönt és a döntést a Szenátus felülvizsgálhatja. A törvény egyébként még a héten a parlament elé kerül, ahol érdekes vitára van kilátás.

Hír szerint ugyancsak a következő parlamenti ülésen nyújtja be Mirto közlekedésügyi miniszter a CFR autonómiájának módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet a szenátus már megszavazott. A törvényjavaslat értelmében a CFR igazgatótanácsi ülésén a miniszter is részt fog venni. Általában azt hiszik, hogy az államvasutak és a posta vezérigazgatói rövidesen távoznak állásukból.

Halálos katasztrófa érte II. Károly király magyar pilótáját

Kaszala Károly mechanikusával együtt lezuhant és szörnyethalt — Balvégtet Kaszala Károly háza fölött — Eddig minden lakója szerencsétlenül járt

Budapestről jelentik: Vitéz Kaszala Károly, a világháború legvittebb magyar pilótája vasárnap Boroszló és Borsodivánka között, a Tisza mellett, lezuhant saját gépével és kísérőjével, Urbaschek János nevű mechanikussal együtt azonnal szörnyethalt. A hírneves pilóta reklámpüléseket végzett saját gépén, amidőn Graefl Andor kastélya közelében ugynevezett légszákba került látszólag és 200 méter magasságból lezuhant. A szerencsétlenséget követő vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Kaszala oly nagymennyiségű ropóedulát vitt magával, hogy ez a hatalmas papírhalmaz okozta gépe s önmaga vesztét. Leszállás közben ugyanis egy nagy csomó ropóedula megszuszott, a magassági kormány dróthuzalaira zuhant és így következett be a katasztrófa. A szerencsétlen pilóta koponyaalapú, nyakszirti, kar- és lábtörést szenvedett, míg kísérője koponyáját, kezét és lábát törte. A Magyar Aeroszövetség saját halottjának tekinti és saját költségén temeteti el.

Ugy beszéltek különben Nagytétényben, ahol vitéz Kaszala Károlynak saját háza állott, hogy balvégtet lebegett az épület fölött. Az épület mint ha átokkal lett volna megverve, eddig valamilyen tulajdonosára csak balszerencsét hozott. A ház első tulajdonosa egy ezredes volt, aki a házvétel után feleségét és három gyermekét vesztette el gyors egymásutánban. Őt követőleg egy kertész kezébe került a ház, aki pár év alatt rohamosan tönkrement és végül is felakasztotta magát. A kertész örökösétől Budapesti Miklós vásárolta meg, aki — mint emlékeztetés — egy autótömegkatasztrófa áldozatául esett. Így került a ház vitéz Kaszala Károly birtokába, aki csak ne-

vetett a beszédeken és több ízben feleltette:

— Eh, nem hiszek én az ilyen ostoba babonában...

Ime, elérte a ház végzet — suttogták most a nagytétényiek — akik egyik legnagyobb büszkeségüket vesztették el a pilótával együtt.

Szentanuk előadásai szerint a halálos katasztrófa a következőképpen folyt le:

Vitéz Kaszala gépe széles íveléssel ereszkedett lefelé, amidőn kétszáz méter magasságon hirtelen zuhanni kezdett. Alig száz méternyire lehetett a földtől, amidőn még nem lehetett tudni, vajon a pilóta vakmerő bravúrral akarja-e csodálatba ejteni a nézőket, vagy valami baleset érte a gépet? Százméteres magasságban azonban a gép egyszerre orrával lefelé fordult és eddigi siklórepülési próbálkozásait feladva, zuhanni kezdett. Estében szárnyát az egyik nagy fa leszakította, felhasította a gépházat, amelyből kizuhant a motor, amely csodálatosképpen nem robbant fel, majd tönkrezuzódott maga alá temetve utasait. A szerencsétlenül járt emberek iránt hatalmas részvét nyilvánul meg az egész országban.

A vakmerő pilóta halálával kapcsolatos egy érdekes titok került napvilágra, amelyről eddig csak igen kevesen tudnak. Arról van szó — és ezt a pilóta szűk baráti körben egyszer elmesélte — hogy abban az időben, amidőn még II. Károly, Románia királya még Párisban élt, Kaszala Károly pilótát bízta meg azzal, hogy Erdély fölé repüljön, kijátszva a grancsárok éberségét és röpiratokat szórjon el mindenfelé a falvak egyszerű népei közé. Kaszala Károly bravúrosan hajtott végre megbízatását, amely megszerezte számára a király rokonszenvét és megbecsülését.

Magtalanító bünszövetkezet garázdálkodik Ausztriában

Bécsben és Grácban több letartóztatás történt — A gráci rendőrség fellüvészkeltő leleplezése — Öngyilkos lett az egyik gyanúsított

Huzamosabb idő óta foglalkoztatja a nyugati államok orvostudományát és szociológusait a népesség tulszaporodásának kérdése. Egy Schmerz nevű orvos állítólag olyan eljárást talált fel, melynek segítségével egy a nőket, mint a férfiakat magtalanítani lehet, anélkül, hogy nemzőképességüket örökre elveszítenék. Ezekkel a kísérletekkel kapcsolatban most Grácban és Bécsben a rendőrség egy olyan bünszövetkezetet leleplezett le, amelynek tagjai — távol a Schmerz-féle kísérletektől — visszaéltek az ismert tudományos jelszóval és gyanútlan embereket jó pénzért örök életükre szerencsétlenekké tettek. A maga nemében páratlanul álló leleplezésről tudósítunk a következőket jelenti:

A gráci rendőrség már régebben megfigyelte, hogy tömegesen jönnek a vidékről Grácba emberek és a város két házában tünnek el. Az elmúlt napokban megfigyelte az egyik rendőr, hogy a Griesplatz 23. sz. házából két fiatalember jön ki, akikről már messziről fel lehetett ismerni, hogy vidékiek. A rendőr a fiatalemberrel együtt ment el és erős éter és karbolszagot érzett. Bekísérte az őrszobára mind a két fiatalembert, akik felső-ausztriai földmunkások voltak. A fiatalember a rendőrségen bevallotta, hogy egy orvosnál voltak, aki műtét segítségével magtalanította őket. A gráci államügyészség rendelkezése a két fiatal földmunkást beszállították a gráci tartományi kórházba, ahol egy igazságügyi orvosi bizottság megállapította, hogy a fiatalemberknél az operációt nem Schmerz tanár módszere szerint végezték, hanem örökre megfosztották őket nemzőképességüktől. A két fiatalember felismerte Schirrmann Róbert segédmunkásból azt a férfit, aki őket a gráci pályaudvaron várta és az operációs terembe vitte,

Már az első pillanatban meg lehet állapítani, hogy a virágzó sterilizáló vállalat messze kiterjedő felhajtó szolgálattal rendelkezett. Ügynökei behálózták Stájerország, Karinthia, Felsőausztria majdnem minden községét, sőt a nagyobb helyeken is, mint Bécsben, St. Pöltenben és Wiener Neustadtban is dolgoztak. A felhajtók bejárták a falvakat és ovatosan érdeklődtek az egyes emberek viszonyai felől és csak azokat keresték föl, akikről meggyőződtek, hogy szükségük van a magtalanításra.

A felhajtók minden egyes esetben 20—30 schilling előleget vettek fel. A „pácienseket“ kettésével, hármával vitték azután Grácba, ahol az állomáson már várta őket a gráci felhajtó és bevitte őket az operációs terembe.

A rendőrség a sterilizáló intézetnél alapos házkutatást tartott és letartóztatták az egyik operátort, Evetati Anastazoff bolgár medikust, aki megmérgezte magát. Megállapítást nyert az is, hogy a pácienseknek minden egyes esetben az operáció alatt zsebkezdővel bekötötték a szemüket, egyrészt, hogy ne ismerjék meg az „orvosokat“, másrészt pedig, hogy ne lássák meg, hogy milyen piszok uralkodik a szobában. A házkutatásnál hatalmas levelezési anyag is került a rendőrség kezébe.

A gráci rendőrség megkeresésére a bécsi rendőrség letartóztatta a bécsi felhajtót, akinek az volt a szerepe, hogy Bécsben is szerezzen pácienseket a sterilizációs vállalat részére.

A letartóztatott bécsi felhajtó kihallgatása órákon át tartott. A kihallgatás során azután bevallotta, hogy Bécsben is fiók-magtalanító intézet van. Ma reggel újabb letartóztatásokat hajtottak végre és pedig Wiener Neustadtban, ahol két embert fogtak le,

Szülők figyelmébe!

A közeledő iskola szezonnra tekintettel felhívom szíves figyelmüket, hogy az összes ruházatközlési cikkek a legjutányosabban kizárólag a

TEXTIL CENTRAL-ban

ARAD, Megyeházzal szemben szerezhetők be

IME NÉHÁNY PÉLDA:

1 mtr. jólmosó Zephir	Lej 15
1 mtr. fehér vászon	„ 16
1 mtr. pyjama flanel	„ 21
1 mtr. la ágynemű vászon	„ 25
1 mtr. la színes batist chiffon	„ 27
1 mtr. damaszt törülköző	„ 25
1 mtr. la ingzephir	„ 30
1 mtr. színes panama	„ 35
1 mtr. jólmosó cerna barchend	„ 35
1 mtr. 140 cm. széles lepedővászon	„ 55
1 mtr. 140 cm. széles fekete Clott	
intézeti köténynek	„ 65
1 mtr. 140 cm. színes paplan Clott	„ 70
1 mtr. Goldberger ruha-bársony	„ 78
1 mtr. 140 cm. tiszta gyapjú férfiszöv.	„ 135

Továbbá nagy választék női és férfi szövetekben és selymekben.

Autó és motorkerékpár karambolja

Sulyosan megsérült Fischer Aladár gimnáziumi igazgató fia

Sulyosabb természetű motorkerékpár és autó-karambol történt ma a késő délutáni órákban a volt Teleki és Batthyány-uccák sarkán, közvetlenül a görög keleti püspökség épülete előtt. A karambolnak egyetlen áldozata Fischer László, Fischer Aladár katolikus gimnáziumi igazgató 21 éves fia, aki az összeütközés következtében a jobb lábán sérült meg sulyosan.

Fischer László a kora délutáni órákban távozott hazulról és Nagy Imre nevű barátjával motorkerékpáron járták be a várost. Amikor a két fiatalember a géppel a volt Teleki és Batthyány-uccák sarkára ért, következett be a váratlan karambol. Abban a pillanatban ugyan, amikor a motorkerékpár be akart fordulni a Batthyány-uccába, egy magánautó jött szembe velük eléggé nagy menetsebességgel. Az összeütközést ekkor már lehetetlen volt elkerülni és a fiatal Fischer jobb lábán megsérült. A szerencsétlenség színhelye körül pár perc alatt nagy tömeg verődött össze. A karambol után Nagy Imre azonnal gépére ültette Fischer Lászlót és lakására vitte, ahol orvosi kezelésben részesítették.

Különös bosszút állt

anyja vadházastársán egy aradi fiatalember.

Különös módon állt bosszút anyja vadházastársán Szuk Péter aradi iparostanonc. Anyjának már régebbi idő óta udvarlója volt Baba János munkás, akiért állandó volt a nézeteltérés Szuk Péter és édesanyja között. A fiu azt követelte az anyjától, hogy szakítson vadházastársával, aki több ízben rendre is utasította a fiut. Tegnap este, amidőn Baba János távozni készült Szukék lakásáról, a fiu megleste és az uccáról felvett nagyobb darab kövel fejbeverte anyja vadházastársát.

Baba János véresen esett össze és az elősiető szomszédok részesítették első segélyben és miután sebét bekötötték, feljelentést tett Szuk Péter ellen a rendőrségen, sulyos testi sértés címén. A feljelentés alapján a fiut előállították az ügyészségre, ahol Seracu vizsgálóbíró hallgatta ki és a kihallgatás befejezése után megindította a fiu ellen az eljárást.

Örök pihenőre tért nagydoroghi Stauber József

**A résztvevők tömege kísérte utolsó útjára --- Megható gyászszertartás
--- Bucsubeszédek a Csanádi-palota udvarán --- Ut a temető felé ---
Virág- és koszoruerdő a nagydoroghi Stauber-család kriptája előtt**

Végigkigyózott a hosszú menet az uccákon, a gyászkocsi után a fájdalomtól összetört család és mögötte a nagy menet, e város társadalmának reprezentánsai, akik eljöttek, hogy résztvegyenek a gyászban, hogy impozáns módon dokumentálják az emberi együttérzés gyönyörű lelki virágát... temették nagydoroghi Stauber Józsefet, aki egy emberéleten át küzdött, harcolt e városért. A gyászos fájdalomban megmerevült arcok mögött sirt a lélek, vonaglott a szív és a szeptemberi nap ragyogón ontotta sugarait a szemekből lepergő könnycseppekre...

Ósi, évezredek, szívetfacsaró ritmusok suhantak a légben, fájdalom, szomorúság vonaglik ezekben a hangokban, amelyek lágyan ölelik át a komor ravatalt. Az emberek, a gyászdalok, a komor ritmusok, az elcsukló hangon, mondott bucsubeszédek, a lepergő könnycseppek, a lehajtott fejek mind Stauber Józsefet siratták, őt temették...

Ravatal a virágerdő közepében

A gyászdrapériával bevont kapu tárva nyitva, a négylovas halottaskocsi már ott a kapu előtt és ki-be hullámzik a sokaság, amely még egyszer bucsubeszédet tesz a ravatalon fekvő, halott Stauber Józsefnél. Virágok mindenütt... az egész halottasszobát elborítják a koszorúk és csokrok és a színpompás virágerdő közepette fájdalmas kontrasztként emelkedik komoran a ravatal. S dobban egyet a szív... önkéntelen visszadöbben az ember... a ravatal mellett, gyászkerettel hatalmas festmény áll: nagydoroghi Stauber József élethű arcképe, amelyet még évekkel ezelőtt készítettek az ereje teljében levő délceg férfiuról. Mint ha kilépett volna Stauber József rövid látogatóra az ércoporsóból, hogy elbucsuzzon mindentől, ami életében a szépet, a tartalmat jelentette. S jóságos tekintete átfogja a fekete drapériás szobát, az összerokadt özvegyet, a megtört gyermekeket, a zokogó rokonokat, a gyászoló, könnyező barátokat, tisztelőket s mintha mondaná nekik:

Megható bucsubeszédek a ravatal előtt

Előlép fekete talárban Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi és peregnék ajkáról a halotti ima szavai, újra felzug a templomi énekdar dala, amely halkuló pianissimo-ba fulva vegyül bele a szél suogásába... Az ima után pedig felép a fekete posztóval övezett szószékre a főpap, hogy elbucsuzzon a koporsó néma lakójától. Néhány megkapó bevezető mondat után Vágvölgyi főrabbi a következőket mondotta:

— Fájdalmasan hatja meg lelkünket, a tudásnak, szellemi erőnek távoztása, amely ily hatalmas fizikum, élete deklóján sirba döntött testben lakozott. Hihetetlen félelmetes gyorsasággal végezte kegyetlen munkáját az enyészet romboló hatalma... Az, aki viruló megjelenésével, erőteljes, délceg, férfias fellépéssel és uralkodó természetével a győztes életerő valóságos mintaképének megtestesítője volt. Az emberi tudás hatalma hiába kísérte meg visszataranni elszállni készülő lelkét, megszünt szívének dobogása...

Magas szárnyalású bucsubeszédjének tovább folyomány Vágvölgyi Lajos dr. afelett elmélkedett, hogy csakugyan nincsen semmiféle hatalom a Halállal szemben? Vigasztaló, felémelő feleletet hangoztatott a főpap erre a nagy kérdésre: igen is van hatalom, amely győzedelmeskedik a halálon, a szellem, a tudás fényének örök hatalma!

— A vizek lefolytak, a napok egymást gyűze, hajtva tovatűntek, de a csendesen tova-

„Vigasztalódtok, töröljétek le a könnyeket, mert nincsen örök bucsu a nagy mindenségben, csak rövid távozás... és ha halandó testem el is költözik innen, halhatatlan lelkem, megölhetetlen szellemem bátorítóul itt marad. Évek, évtizedek, évszázadok pillanatokként röppennek el, de a bucsu sohasem örök, mert van — Feltámadás..."

Mintha ezeket mondaná s hitet, biztatást, vigasztalást sugároz a jóságos tekintet...

Már vár künn a halottaskocsi. Nem sokáig kell várnia. Hírökiül előmentek, a nyár legszebb virágai, jelenteni, hogy jön már nagydoroghi Stauber József halandó teste. A koszorukocsi roskadoznak a nagy tehertől, még a halottaskocsi is megtelik virágokkal. A koszorúk szallagait sejtelmesen suhogtatja a szél... indul már a nagy menet. A gyászoló család férfitagjai és a vezériüket vesztett újságírók leemelik a ravatalról a koporsót. Becsukódik a halottaskocsi üvegtája... még egy rövid ut csupán és azután jön a hosszú, hosszú pihenés, távol minden rohanó, tülekedő zajtól...

Lassu léptekkel halad a menet a Széchenyi uccán, vigyázássalba merevednek a rendőrök, megállanak a járőrök, némán tisztelegnek a távozonak. A Csanádi-palotához megy a gyász menet. Hiszen bucsut kell vennie a távozonak második otthonától is, amelyet teremtő génusza épített szilárd sziklavárrá, amelyet alkotó energiája tett naggyá. Bucsuozni kell még a régi falaktól, a hallgató gépkolosszusoktól, amelyek oly sok esztendőn át az ő nagy szellemének alkotásait vitték el ezek lelkéhez.

A koporsó az udvar végén fekvő ravatalra kerül, zsufolásig megtelik a palota udvara és néma meghatott csendben várja a gyászoló közönség a szertartás kezdetét. Felbugnak az ősi, évezredek imák, halk gyászének hangjai keringenek körül, hogy azután egysülve szálljanak a párázó ég felé. Mcgrázó erővel csendül ki a kórusból Weisz főkantor hangja, könnyeket varázsol a szemekbe a fájdalommal, gyászszal teli templomi bucsudal.

hömpölygő, hullámzó folyam megtermékenyíti maga körül a talajt, a tiszta, fenkölt eszme, az igaz, tökéletesen elvégzett munka az itt maradt!

A szellemi erő uralmának évezredek multját idézte vissza Vágvölgyi dr. és rávilágított arra, hogy szellemi nagyságánál fogva Stauber József ur volt az egyenrangúak között is.

— *Milyen hatalmas önitélet, világos látás, józanság és mekkora emelkedettség kell ahhoz, hogy egy tökélybe formált sajtóorganum szuverén ura legyen! A szellemi uralom aranv iogardát adta kezébe az Ur...*

„Legyen övé a béke üdvössége“

Ezután a lesujtott, gyászoló családhoz intézte szavait a főrabbi, az elköltözött „tisztelt hitvestársához, az őt imádó édes gyermekeihez, testvérehez, rokonságához“ akik az elárultság szívbe markoló érzetével siratják vesztésüket, majd ezekkel a szép szavakkal fejezte be bucsubeszédjét:

— *Legyen az élet hatalmas, erős harcosságának része most abban, ami siron innen és siron túl minden kincsek, minden vagyonok és sikerek között a legdrágább: legyen övé a béke üdvössége!*

A meghatottság mélységes csendje feküdt a jelenlevők felett, majd a főrabbi elhagyta az emelvényt és helyét a Magyar Párt képviselője, dr. Szuchy Pál foglalta el. Megrendülten

tolmácsolta fájdalmát a Magyar Párt és annak minden alakulata nevében Stauber József elhunyt felett, akiben a kisebbségi sorsban küzdő magyarság egyik vezérét veszítette el.

— *A legnehezebb időkben küzdött Stauber József a magyarság jogaiért, — mondotta Szuchy dr. — akkor, amikor kitartónak lenni nemcsak bátorságot jelentett, de végtelen nagy meggyőződést követelt az eszme tisztasága iránt!*

Szuchy dr. emelt hangon mondotta el, hogy haláláig büszkén vallotta magát magyarnak Stauber József, akinek magyarsága azonban nem csapott át a sovínizmusba, mert rendkívül nagy képzettségű, emelkedett szelleme humánussá, loyálisá tette a legválságosabb időkben. *Ezért nemcsak a magyarság gyászolja az elhunytat, hanem mindazok, akik a lelki tulajdonságokat megbecsülni tudják.*

— Nagy szolgálatakat tettél te nekünk — fejezte be bucsubeszédjét a magyarság képviselője, — ezért mérhetetlenek, hervadhatatlanok a te érdemeid! Fájón érezzük a nagy hiányt, amelyet magad után hagysz és most, a midőn bucsuzunk, kívánjuk, hogy pihenésed könnyű legyen. Mi emlékedet örökké őrizni fogjuk! Isten veled Stauber József!

Ünnepélyes csendben lépett az emelvényre a következő szónok: Fischer Aladár, a Kölcsey Egyesület alelnöke. Beszédét azzal kezdte, hogy a Kölcsey Egyesületre lelki gyásziátyolt borított Stauber József halála. Majd így folytatta:

— *Amit mi fájdalomunkból mutatni tudunk, az egészen szintelen és jelentéktelen, akárcsak egy könnycsepp... De Te, amidőn bíráid előtt állsz és magad mellett tanukat kell felsorakoztatni, boldogan mutathatsz rá erre a könnycseppre, mert tudod, hogy egy könnycsepp sulya is meg tudja billenteni a mérleget...*

A Kölcsey-Egyesület részvéte

Poétikus, lendületes formában fejezte ki ezután Fischer Aladár köszönetét a távozonak, aki mindig támogatója volt az egyesületnek és irányította a Kölcsey Egyesületet. Majd megkapó hasonlattal rajzolta meg Stauber József szellemi erejének, impozáns, vezérlő fölényének nagyságát, hatalmát, végül megrendülve így fejezte be bucsubeszédjét:

— *A szellemi erő nem enyészik el! A Te erőd itt marad, a miénk marad... Mi hisszük, hogy csak a repülő kis homokszemtől elállított gépezetnek mondjuk azt, Isten Veled!*

Most Bolgár Lajos alakja emelkedett a szószékre, aki a szerkesztőség régi, azóta már elmúlt, elköltözött tagjainak nevében szólott a távozó főszerkesztőhöz; remegő hangon, őszinte szavakkal:

— A sors csapásától megrendülve, a fájdalomtól mélyen lesujtva állunk egykori szellemi vezériünknek, a korán elhunyt Stauber József volt főszerkesztőnknek koporsója körül... *Munkavággyal és lelkes reményekkel telve jöttél el a világáros fényáradatából és ebben a neked teljesen idegen városban az a nemes vágy feszítette energiádat, hogy munkatársaid segítségével új otthonodat, Aradot is magasnívójú, felett kulturájú, jelentős centrummá varázsoljad.*

Bolgár Lajos multbanéző szeme előtt megelenedett az a fiatal, erős fizikumú újságíró, aki éjt nappá téve, egy pillanatig sem télenkedve munkálkodott azon, hogy az Aradi Köz-

CORSO-MOZGO mai műsora! CORSUN!

12 tagú világhírű KOZÁKKÓRUS és balalajkazenekar, szólisták, táncosok személyes felkeltel Utána:

Cohen és Kelly Afrikában!

A két legnépszerűbb komikus, Afrika őserdeiben vadállatok és vad törzsek között készült filmje, humoros, szórakoztató keretben.

Előadások kezdete pontosan 5¹/₂, 7¹/₂, és 9¹/₂ órakor

Ma d. u. 3 órakor: **ÖFENSÉGE A SZERELEM!** Legmulatságosabb filmoperett! NAGY KATÓ, Franz Lederer, Szőke Szakáll, stb. JÉGY LE! S.

JÖN: KÉMSZOLGÁLAT! UFA MESTERMŰ! BRIGITTE HELM, WILLY FRITSCH.

lőnyél, a kis vidéki hírlapból országos hírű, magas nivóju nagy sajtóorganumot csináljon, ami teljes mértékben sikerült is Stauber Józsefnek. Majd arról beszél, hogy az elhunyt főszerkesztő mindig éles szemmel fedezte fel az ifjabb generáció tagjai között azokat, akik az ő gondos oktatása mellett a sajtó legtehetségesebb munkásaivá fejlődtek. Megemlékezett azokról a kollegákról, akik megelőzték valamennyien Stauber Józsefet a halálba. Végül így fejezte be szavait:

— Te voltál a vidéki szerkesztők és laptulajdonosok között a legelső, aki a technika egyik legcsodásabb alkotásával, a rotációs géppel felszerelőd az „Aradi Közlöny” nyomdáját. A halhatatlan Madách szavait idézem, aki azt írta az Ember tragédiájában: „A gép forog, az alkotó pihenhet.” Stauber József, kedves barátunk, felejtethetetlen Mesterünk, a Te alkotó agyad most örökre elpihent, de a gép tovább forog...

„Bucsuzunk Öntől Főszerkesztő úr...”

Az Aradi Közlöny szerkesztőségének tagjai közül kivált ezután Pílis Géza, a lap szeretője és míg Bolgár Lajos az eltávozott munkatársak nevében mondott utolsó üdvözlést a rideg koporsóba zárt, némán, csendesén alvó főszerkesztőnek, aki életében maga volt az éberség, a megtestesült lendületteljes frissesség: Pílis Géza a jelenlegi munkatársak, a mostani szerkesztőség bucsuszavait tolmácsolta szívből jövő és a lélekig ható mondatokban:

— Bucsuzni jöttünk Öntől Főszerkesztő úr! — kezdte Pílis Géza a jelenlevők általános figyelmébe. — Most is, mint minden évben, amikor néhány hétre eltávozott tőlünk, összegyűltünk mi, a redakció tagjai, hogy meghallgassuk tanácsait, utasításait.

Most is ígéretet akarunk tenni Önnek, hogy az Ön felfogása szerint végezzük munkánkat... De most, hogy magam előtt látom ezt a koporsót, belém döbben a valóság. Nagyon nehéz, éretlen fájdalmas ez a bucsú! Mi tudjuk, hogy Főszerkesztő úr nem szeretett azokat az embereket, akik nem tudnak urrd lenni önmaguk felett, mégis most nagyon nehezünkre esik elparancsolni szemükből a könnyeket és nehéz nekünk titkolni mérhetetlen fájdalmunkat.

— Bucsuzunk Főszerkesztő úr! — folytatta megkapó csendben — ... és ígéretet teszünk, hogy az Ön szelleme mindig ott fog lebegni a dübörgő rotációs és a kattogó irógépek felett és irányítani fog bennünket azon az uton, amelyet Ön megjelölt számunkra... Ezen fájdalmas, szent pillanatban fogadalmat teszünk Önnek a redakció tagjai, hogy az Ön hű katonái maradunk! Bucsuzunk Öntől főszerkesztő úr.

Jó utat... békét és nyugalmat kívánunk Önnek, aki most eltávozik közülünk örökre. de örökre közöttünk marad!

A kiadóhivatal és a nyomda bucsuja

A szerkesztőség részéről elhangzott megérző bucsuztató után Zádor Antal, az Aradi Közlöny kiadóhivatalának nevében mondott a meghatottságtól mélyen szálló hangon egyszerű szavakba öntött gyászbeszédet. Élénk színekkel festette le az elhunyt főszerkesztő laptulajdonosi irányításának megnyilvánulását, méltatta a szeretett főnököt, aki mindig igazságos, elnéző volt alkalmazottaival szemben:

— Soha senkivel szemben bántó szigort nem alkalmazott — mondotta Zádor — még akkor sem, ha valaki hibázott. „Hiszen emberek vagyunk, tévedhetünk!” ez volt jelszava, mentalitása... Sorsunk iránt állandóan atyai szeretettel viseltetett és sohasem zárkózott el jogos kérelmek teljesítése előtt... Vértő szívvel mondunk utolsó Istenhozzádót!

Az Aradi Közlöny technikai személyzete nevében Gellért Gyula korrektor mondott nagyhatású, mélyen szántó szavakból összefűzött bucsubeszédet. Gellért így kezdte „Istenhozzád“-ját:

— Itt, a koporsó előtt, amikor utóljára látjuk főszerkesztőnket, kétszeresen sújt ránk a fájdalom és még erősebben fog el bennünket az a lesújtó megöröszülés, amit néhány nap előtt éreztünk... Azon az éjjelen, amikor megjött a szomorú bádeni távirat, hogy Stauber József, az Aradi Közlöny főszerkesztője nincs többé.

A mettől azt a kis ótomból öntött „Senior” szignót, amellyel hosszú éveken keresztül jegezte cikkeit — mintegy fájdalmas szimbólumként — bedobta az ólomolvasztó kazánba... Hiszen nincs már rá szükség... „Senior” nem ír többé vezércikkeket...

Gellért Gyula beszélt még az elhunyt nemesszivűségéről, amelyet mint főnök bizonyított be minden adandó alkalommal, majd ezen szavakkal fejezte be beszédét:

— Ha a hosszú évtizedek alatt volt is harc munkás és munkaadó között, az ön fegyverrel mindig nemesekek voltak, mint egész egyénisége. Emlékét örökre megőriztük. Nyugodjon békével!

Szendrey Mihály ősz feje tünt fel most a gyászoló tömeg felett és a legöregebb magyar színigazgató, akit négy évtizedes barátság fűzött az elhunytéhoz, a fájdalom könnyeivel szemében őszinte remegő hangon kezdte szépen felépített hatásos beszédét, Szendrey, elmondotta, hogy együtt jött Aradra Stauber Józseffel harmincnyolc esztendővel ezelőtt... Majd a sorvadózó erdélyi magyar színészet gyászának adott kifejezést, amely buggó pártfogóját, istápolóját veszítette el az elhunytban...

— Most, amidőn az erdélyi magyar színészet ugyszólván agonizál, hogyné volna most szükségünk Stauber Józsefekre, akik szeretettel felkarolják, erkölcsi bátortással támogatják a magyar színészetet. Az aradi színészet nagyon sokat köszönhet Stauber Józsefnek, aki mint minden magyar ügynek szószólója, fellendítője volt...

Az utolsó gyászbeszéd befejező hangjai is tovaszálltak a koporsó felett és könnyes szemek, meghatótt lelkek, fájó érzések maradtak vissza csupán, mint a bucsuztató szertartás utóhangjai... A tömeg némán, tiszteletteljes megilletődéssel kettévált és a család férfitagjai s az Aradi Közlöny szerkesztőségének tagjai vitték a koporsót a kijárat felé, ahol várta már a virágok pompájában is komoran álló kocsi. És megindult a menet a Fő-uton végig a temető felé. A gyászokcsi után, közvetlenül a család tagjai, majd utánuk a gyászmenet résztvevői haladtak hosszú sorban. Ott haladtak a menetben a Magyar Párt, a Kölcsey-Egyesül-

Megkapó föliratok a koszoruk szalagjain

A kriptá füvel borított környéké a bucsuzó nyár ezer virágával teleszórva illatozott a déli napsütésben: hatalmas, drága koszoruk egész erdeje tarkállott a kriptá körül. Vértörős szegfűk, hamvas rózsák, dália, krizantémok hajtották le fáradt fejüket a pázsitra. A koszoruk szalagjain megkapó föliratok vallották egy város társadalmának kegyeletét és mindenben tul egy megtört szívű család mérhetetlen gyászát, örökké tartó szeretetét:

Életem minden szépségének, jószágának, józsimnak — Irén. Mindenben követünk — Pista, Jancsi. Örökké imádunk, örökké siratunk — Manci, Jóska. Örökké siratunk — Andor, Rózi, Vica. Nagyapukám, vigyázz reám — Tamás. Felejtethetetlen Jóskaunknak — Szerető Gizike. Drága jó keresztapánk — Incika, Marika. Mindig szeretünk, sohasem feledünk — Lilla mama, Magda, Béla. Drága Jóskaunknak meleg szeretettel — Vass Olga és Jenő. Utolsó üdvözléssel — Neuman Stefi, Ede, Marika, Feri. Megemlékezésül — Erdélyi Hírlap. Kegyelete jeléül — Erdélyi Friss Újság, Aradi Újság. Mesterünknek — Az Aradi Közlöny szerkesztősége. Felejtethetetlen jó főnökünknek — Az Aradi Közlöny kiadóhivatala, Nagyenyű főnökének kegyelettel — Nyomdaszemélyzete. Szeretett főnökünknek — Az Aradi Közlöny pénzbeszédői. Felejtethetetlen jó barátunk — Dr. Nagy Sándor és családja. Sirig hű barátság — Dr. Weil Károly. Mély kegyelettel — Vali, Laci. Felejtethetetlen barátunknak utolsó üdvözléssel — Rappaport-család. Legmelegebb rokonai szeretettel — Grünstein-család. Emléked megőriztük — Steiner Jóskaék. Utolsó üd-

Uradalmi I. rendű tejfel, vaj és tejtermékek

WEISZ tejesarnok- és pékárú-tízlet, P. Avram Iancu (voit Szabadság-tér 13)

let, az aradi pénzintézetek, társadalmi egyesületek, a Kereskedelmi és Iparkamara, az aradi iparosság reprezentásai, Arad előkelő társadalmának képviselői, akik eljöttek, hogy méltó módon adják meg a végtisztességet nagydoroghi Stauber Józsefnek. A menet kigyózó vonala befordult a Radnai-utra, onnan a Szel-uccán át bekanyarodott a temető felé. Eppen de let harangoztak és a harangszó áhitatosan lebegett a gyászmenet fölött, míg el nem halt a messzeségben.

A menet megállott a temető nyitott kapujában... Leemelték a koporsót a gyászokcsiról, majd egyszerű, kis kocsin vitték tovább Stauber József koporsóját utolsó lakhelye felé, követve a fájdalomtól remegő családtagoktól és a résztvevők tömegétől... Az elkésett nyári nap perzselő sugara táncolt a fehéren virrasztó, szikrázó és mégis hideg, érzéketlen márvány-emlékek felett. Mintha a tovairamló nyár itt akarna bucsut venni a természetől, mielőtt átadja helyét az Ősznek, a lassu hervadásnak... Hűs, őszi szél támadt fel hirtelen az enyészet dombjai között: hogy köszöntse az álmok kertjének új lakóját, aki pihenni jött családi kriptájának békét lehelő falai közé...

Bezárul a sirholt ajtaja...

Lassan kanyarodott be a menet a Stauber-család kriptája felé, amelynek bejáratánál folytatódott a szertartás. A kriptá ajtaja tárva nyitva állott, mint két baráti, ölelő kar, mely magába zárja örök öleléssel a koporsót. Néhány perc görcsös, zokogó, dermedt csendje után felhangzottak a téglákat szétverő kalapácsok pattogó hangjai, mint a könyörtelen végzet utolsó parancsszava — és a sírcella szája pillanatok alatt bezárult. Vágvölgyi dr. főorvos halkan mormolta a szertartás befejező imáját, majd az impozáns csendben felhangzott a „Gutenberg dalkör” férfikarának tisztán szárnyaló, gyönyörű gyászdal, amellyel a végtisztességet adták meg annak a férfinak, aki életében mindig a művészetek, így főleg a zene és énekművészet pártolója volt.

vözet — Iréntől, Vilitől. Utolsó Istenhozzád — Székely Magda és Dezső. Szeretettel — Gizike és Dóli. Őszinte barátságunk jeléül — Dr. Polonyi-család. Felejtethetetlen barátjának, háldával, fájdalommal — Szendreyék. Szeretettel jeléül — Papp József és neje. Hálas szeretettel Manyikék. A mindig lelkes kartársnak — A nyomdatulajdonosok. Szeretett jó főnökünknek — Zsuzsi és Inci. Vámos Sándor és felesége, Riedl Rika.

Hazafér a gyászolók tömege

A gyászdal döbbenetes zokogása messze szállt a sírkert kriptái, hófehéren szikrázó márványörel felett. A kriptá ajtaja bezárult és a gyászolók serege visszafordult a kijárat felé, hogy a szertartás befejező aktusa után elhagyja az enyészet, az örök béke templomát...

Lassankint üressé vált a temető. A gyászolók eltávoztak és egyedül hagyták a kriptá csöndjében nagydoroghi Stauber Józsefet. Halandó teste nyugodtan pihenhet a nyugalom nagy kertjében, azoknak sorában, akik napokkal, órákkal, évekkel és évtizedekkel előtte költöztek ebbe a kis birodalomba, ahova nem hatol el a mindennapi élet zaja. De ha lassankint porrá is válik nagydoroghi Stauber József teste, az ő egyénisége mégis közöttünk maradt, szelleme mégis körülöttünk lebeg, vezet és irányít az eszme nagy útján, mert csak a test halandó, a szellem örökké él...

Modern esillárt tervez készít:

Pintér & Co.
tükörgyár. Gyári árak!

Diáksapka

125 lejért kapható,
WURZEL TESTVEREK,
Színház hátsó bejáratával szemben Szabadság-tér sarkán.

Halálra zúzta magát egy földre ejtett csecsemő

Ma délután jelentették a gáji rendőrségnek, hogy Nagy Julianna 2 hónapos csecsemőt, míg édesanyja távol volt a lakásból, testvérei a bölcsőből a földre ejtették és a szerencsétlen gyermek pár pillanat múlva kiszenvedett. A rendőrség intézkedésére dr. Pop Teodor gáji hatósági orvos szállott ki a helyszínre, aki megvizsgálta a balt-testet, majd pedig annak felboncolását javasolta a rendőri hatóságoknak. A szerencsétlenül járt csecsemőt ezután kiszállították a felsőtemető halottasházába, ahol felboncolják.

3 nagy előnye van a PEBECO FOGPASZTANAK

1. Megőrvi a fogak reggeli fehérségét és egészségét.
2. Semlegesíti a káros szájsavat.
3. Oldja fel a fogszuvaszt és megőrvi a kálciumot a fogakban.

Emellett teljesen ártalmatlan.

Szíven lőtte magát és azonnal meghalt Ciorogaru Titus aradi magánhivatalnok

A tragikus vasárnap délután -- Intrikák a vőlegény ellen -- A váltólejárata réme -- A kávéházban írt bucsulevelekben jelentette be öngyilkosságát Nővére szemeláttára követte el az öngyilkosságot Ciorogaru Titus

Minden részletében megdöbbentő öngyilkosság történt tegnap este egy csendes lelkészi háznál Aradon, amely előkelő és kiterjedt családot döntött gyászba. Ciorogaru Titus aradi magánhivatalnok szívenlőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkosság híre szinte pillanatok alatt terjedt el a zsúfolt vasárnap-esti uccákon és részvétet váltott ki mindazok körében, akik a szerencsétlen, öngyilkos fiatalembert és hozzátartozóit ismerték. Az öngyilkosságról tegnap este fél tíz után értesítették a rendőrséget, ahonnan Cercez Emil komiszár szállott ki a helyszínre Pescariu János dr. hatósági orvos kíséretében. Az orvosi beavatkozás azonban már nem segíthetett és Pescariu dr. már csak az öngyilkos Ciorogaru Titus halálát konstatálhatta. A tanúkihallgatások, valamint a rokonok és ismerősök elbeszélése alapján a következőképpen rekonstruálhatók a tragédia előzményei és részletei:

A 29 éves Ciorogaru Titust szinte mindenki ismerte Aradon. Kedélyes, közvetlen és természetesen humorú fiatalember volt, egyike azoknak a bohémeknek, akik mindenütt otthon találják magukat és akiket mindenki éppen közvetlen modoruk következtében megszeret. Évekkel ezelőtt az aradi Victoria takarékpénztár tisztviselője volt, majd, amikor leépítették a Lloyd, míg később az Első Erdélyi Phoenix és az Agronomul biztosító intézetek szolgálatába került.

Pénz és szerelem

Közel egy éve történt, hogy Ciorogaru Titus Vingán megismerkedett egy Darmon Margot nevű, jól szituált bolgár leánnyal, aki megtetszett neki. A fiatal lány, akinek háza és földje van Vingán, édesanyjával élt együtt a falun, míg édesapja jelenleg is Amerikában tartózkodik. Egyik fivére, aki Amerikában Niki Darmon néven működött, nemrégiben egy *mérközésen oly szerencsétlen ütést kapott, hogy meghalt.* A vingai bolgár lány nem utasította el Ciorogaru érdeklődését, az ismerettségéből csakhamar szerelem fejlődött és a fiatalok néhány hónappal ezelőtt meg is tartották eljegyzésüket.

Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Ciorogaru Titus, akinek pénzre volt szüksége, ötvenezer lejért kölcsön egy aradi vállalkozótól. A kért összeget természetesen csak kellett ellenében akarta a vállalkozó folyósítani és a fiatalember ekkor azt ajánlotta, hogy a felvett összegről váltót ad, ugyanakkor pedig telekkönyvi garanciát is nyújt a vállalkozónak. A kölcsönről szólott anyósjelöltjének, aki beleegyezett abba, hogy a kölcsön összegének erejéig betáblázást eszközöljön vingai birtokára, ami meg is történt. Az ötvenezer lejéről szóló

váltó ma, hétfőn járt le és Ciorogaru Titusnak minden valószínűség szerint nem volt kellő fedezete a kölcsön kifizetésére.

A tegnapi napon azonban rokonai már észrevettek rajta valami különös izgalmat. Említette már ugyan régebben is hozzátartozói előtt, hogy megválna az élettől, azonban ezeket a kijelentéseket senki sem vette komolyan és senki sem hitte, hogy a mindig jó kedélyű fiatalember valóban végre is hajtsa végzetes tervét. Vasárnap délelőtt szokásától eltérően, már a kora reggeli misén megjelent és Turic Caius

A nővér szemeláttára eldörren a haláltokozó revolver

Előzőleg még betért a „Vadászkürt“ kávéházba, ahol azzal a vállalkozóval találkozott, akitől az ötvenezer lejért kölcsön kapt. A vállalkozóval kedélyesen elbeszélgetett és sem ő, sem a vállalkozó még csak említést sem tettek a mai esedékességéről. A vállalkozó egyébként annyira jó viszonyban volt Ciorogaru Titussal és annyira szerette a fiatalembert, hogy minden biztonnyal haladékat adott volna a kifizetésre. Miután a vállalkozótól elbucsuozott, egy taxiba szállt és Turic Caius Str. Dorobantilor 27. szám alatti hához hajtattott, a sofőrnek pedig két levelet adott át, azzal a megbízatással, hogy adja át azokat a Városi Kávéházban lévő anyósának és menyasszonyának. Az eszperes és családja természetesen csodálkozással fogadta a fiatalember visszatérését, aki azt mondta, hogy átöltözködik és rövidesen egy autóval visszatér a kávéházba. Ez a beszélgetés az udvarban levő lugasban folyt le és arra kérte nővérét, hogyha autótülkölést hall a kapu előtt, akkor szóljon neki. Miközben felment a lakásba, az udvaron találkozott a lelkész gyermekeivel, akiket melegen megcsókolt. Ezután felment a zárt folyosóra és ott vetkőzni kezdett. Alig telt el néhány perc és valóban felhangzott a kapu előtt az autótülkölése. Turicné felszaladt a csukott folyosóra és épp szólni akart öccsének, hogy menjen, mert várja az autót. Itt azonban megdöbbentő és idegrázó jelenetnek volt a szemtanuja: Ciorogaru Titus a pamlagon fekiúdt, kezében revolver volt, amelyet mellének illesztett és nővérenek szeme láttára szíven lőtte magát. A szerencsétlen uriaszony megtántorodott és elájult, a lövés zajára pedig férje és hozzátartozói felszaladtak a folyosóra.

A huszonkilenc éves fiatalember ott fekiúdt a pamlagon, szájából bugyborékokat a vér, mel- len azonban egy vércsepp sem látszott:

a kitünő sportember, a gyakorlott vadász pontosan szíve közepébe célzott. Most ismételtül tülkölés hangzott a kapu előtt, majd pedig megszólalt a kapu csengője: Ciorogaru Titus menyasszonya és édesanyja jöttek az autón a kávéházból és dermedten érdeklődtek a fiatalember iránt, aki a nekik küldött levelekben bejelentette az öngyilkosságát. Az öngyilkosságról azonnal értesítették

még csodálkozva is mesélte el ezt ebéd közben a feleségének. Az ebédnél tegnap nem jelentkezett Ciorogaru Titus és mint utóbb megállapítást nyert, tegnap nem is ebédelt. Délután fél négykor egy autóval kiment Vingára, ahol felkereste menyasszonyát, és jövendőbeli anyósát és meghívta őket Aradra, azzal a szándékkal, hogy együtt menjenek el a moziba. Ugyancsak később derült ki az is, hogy előző este valakinek 350 lejért zálogba adta gyűrűjét. Eddig még nem derült ki, hogy ebből a pénzből vásárolta-e a revolvert, vagy pedig ebből fedezte az autóköltséget. Délután öt órakor visszaérkezett Aradra menyasszonyával és jövendőbeli anyósával együtt. Az egész délutánt a Turic-család lakásán töltötték, ahol Ciorogaru szokatlanul kedves volt minden hozzátartozójához. A vacsora során menyasszonyát többször is megcsókolta, mint egy olyan ember, aki nagyon nagy utra készül és most bucsuzik. Nyolc órakor autóval a Városi Kávéházba mentek, ahol hármában helyet foglaltak egy asztalnál. Néhány perc múlva Ciorogaru Titus azt mondta, hogy néhány fontos levelet kell megírnia és ezért egy külön asztalhoz ült, ahol két levelet írt, majd pedig visszatérve kijelentette, hogy autóval ismét Turicék lakására megy és megkéri őket, hogy eredeti elhatározásuk ellenére, jöjjenek el ők is a moziba. Ugy Darmonné, mint menyasszonya, beleegyezett ebbe és Ciorogaru Titus el is indult.

a rendőrséget. Később Turicné magához tért, de idegrohamot kapott, úgy, hogy dr. Hersch Andor ideggyógyost kellett kihívni a helyszínre. Menyasszonyát és anyósát szintén teljesen megtörte a tragédia.

Ciorogaru Titus ruhájában három levelet találtak. Az egyiket menyasszonyához, a másikat bátyjához, Ciorogaru Jenő vadászati főfelügyelőhöz, míg a harmadikat a Turic-családnak címezte. Ez utóbbiban elpanaszolja, hogy Vingán állandóan intrikáltak ellene és ő fél attól, hogy valóban nem érdemi megmenyasszonyát. Kéri sógorát, hogy tartson istentiszteletet érte és temessék a családi sírboltba. Nagyon szerette menyasszonyát, tisztelte anyósát is és talán éppen ezek az őszinte és igaz érzések késztetik arra, hogy a halált válassza. Ezt a levelet így fejezi be: „Csókol ezerszer, csókol ezerszer, csókol ezerszer Titi“. A szerencsétlen fiatalembert Turic Caius házában ravatalozták fel és innen temetik holnap délután négy órakor.

Ciorogaru esküvőre készült

Mint említettük, Ciorogaru Titust előkelő rokonok gyászolják. A fiatal ember maga is részt vállalt a politikában és a mostani választásokon a konzervatív párt listáján a negyedik helyen jelölték képviselőnek. Édesapja Szintyén jegyző volt, nagybátyja, Ciorogaru Román volt aradi teológiai tanár, jelenleg váradi görög keleti püspök. Két kapitány bátyja van: Ciorogaru Romulus és Ciorogaru Sabin személyében, akik jelenleg távol vannak Aradról, mivel most teszik le az örnagyi vizsgát. Az esküvőt is ezért halasztották szeptember végére, mert mindketten csak akkor térnek vissza és Ciorogaru Titus szeretne volna, ha bátyjai is jelen vannak lakodalmán. Ugyancsak testvérbátyja volt Ciorogaru Jenő vadászati főfelügyelő. Közele rokonai: dr. Mager Romulus és dr. Costa János törvényszéki bírók, dr. Bodea Ionel főorvos, dr. Halmagean Livius fogorvos, valamint özvegy Burdan közjegyzőné, Ardelean Alexe nyugalmazott jegyző és még számosan Arad román társadalmából.

HIREK

Két millió lejes főnyereménnyel

húzták ki sorsjegyét egy alsófehérmegyét parasztasszonynak

A román állami osztálysorsjáték legutóbbi 5-ik osztályu húzásán a 2-millió lejes főnyereményt, illetve annak nyolcadát, vagyis 250 ezer lejt egy földhözragadt szegény alsófehérmegyey asszony nyerte meg.

Mintegy 15 évvel ezelőtt telepedett le az alsófehérmegyey Petresti községben Pavel Fulea cipésmester. Hosszu éveken keresztül nagy nyomorban tengette az életét feleségével együtt. Nappal gazdálkodott, szántott, vetett, míg éjjel átadta magát tulajdonképpen mestersegének, a cipészetnek. Mivel a megéhetése megvolt, mint minden szegény ember, beletördött sorsába. Feleségével, szegénysége ellenére, hosszu éveken keresztül a legnagyobb évetértésben élt, míg azután egy váratlan esemény, mintegy két-három hónappal ezelőtt teljesen feldúlta a harmónikus családi életet. Az asszony ugyanis elkezdett játszani az állami osztálysorsjátékon. Először egy nyolcad sorsjegyet vásárolt, azonban nem nyert semmit. A szegény cipésmester ekkor kissé neheztelt feleségére, azonban úgy gondolta, élete párja, tanulva az első kudarcból, nem fog többé játszani. Nagy volt azután a meglepetése, amikor az asszony közvetlenül a második húzás előtt kijelentette, hogy ő azon is részt akar venni és erre neki 125 lejt van szüksége. Parázs családi batrány után a férj kiadta a 125 lejt. A szerencse azonban nem akart melléjük szegődni, mert az asszony ezúttal sem nyert. Ez körülbelül még háromszor ismétlődött meg.

Amikor azután érkezett az ötödik osztályu húzás és az asszony újra pénzt kért sorsjegyre, a férj haragja nem ismert határt. A szokásos veszekedés után, magából kikelve jelentette ki, hogy még utoljára kiadja a nyolcad sorsjegy árát, ha azonban felesége nem javul meg, úgy könnyörtelenül elválk tőle. A cipész felesége megvásárolta a 25.719-es számú sorsjegyet, amelyet az utolsó húzáson a 2 millió lejes főnyereménnyel húztak ki.

Hogy most milyen nagy az öröm a cipésmester házában, azt hisszük, felesleges leírunk. Tény azonban az, hogy a cipésmesternek van mit hallgatnia feleségétől... A 25.719-es sorsjeggyel egyébként Ghedeon Josif szatmári főhadnagy szintén egy negyedmillió lejt nyert.

— IDŐPROGNÓZIS. Változóan felhős, lassan melegedő idő várható, a déli részekben esőkkel.

CENTRAL MOZGÓ: DIRIGIBLE. (A levegő hősei). Repriz-premier. A létező legvakmerőbb repülő-film, melynek szereplői a szó szoros értelmében halálveszedelemben forogtak a felvétel közben. Ralph Graves, Fay Wray, Jack Holt.

SELECT MOZGÓ: U 13. Látványos felvétel a tenger veszedelméről. Főszerepekben Mack Ken-na, Franck Albertson, Paul Page.

Előadások: 5. fél 8 és fél 10 órakor.

A SELECT-ben d. u. 3-kor 8 lejes helytárak-kal: A KISASSZONY SOFFÓRJE. Kacagató viz-játék. Dorothy Mackeall.

— Megnyit a strezai konferencia. Strezából jelentik: Ma délután kezdődött meg a közép- és kelet-európai államok nagyjelentőségű konferenciája. A megnyitón 15 állam delegátusa jelent meg. Az első napon a konferencia elnöke, Georges Bonnet mondott nagyszabású megnyitóbeszédet.

— Anya a halálraítéltek miatt. Prágából jelentik: Wright Ada amerikai néger nő, aki titkárával együtt előkelő személyiségek aláírásait gyűjti két halálraítéltek megmentése érdekében, Clodnóban kommunisták közé keveredett, mire a rendőrség letartóztatta. Igen valószínű, hogy át fogják tenni a határon, mert a kormány attól tart, hogy a néger nőt a kommunisták politikai propaganda céljaira fogják felhasználni, ha továbbra is az országban marad.

— Kommunista összeesküvést lelejtettek le Aradon. Az aradi sziguranca tudomására jutott, hogy a kommunisták, különösen az ifjúságok a mai napra „vörös napot” terveznek. A kommunisták programja állítólag az volt, hogy a Magyar Párt Zrínyi-uccai épülete előtt a legutóbbi magyarországi kivégzések miatt tüntetést rendeznek. A sziguranca detektívjei vasárnap este megjelentek az összes ismertebb vezető kommunistáknál és valamennyiüket letartóztatásba helyezték. A sziguranca ezzel az volt a célja, hogy a tervezett „vörös napot” megakadályozza, ami teljes mértékben sikerült is. A rendőrségnek még az is tudomására jutott, hogy a kommunisták az utóbbi hetekben a parkokban tartották összejöveteleket és hogy a feltűnést elkerülik, a járőrkölk között sétálva beszéltek meg a teendőket. A hatóságok egyébként egy Greck Sándor nevű munkást is letartóztattak, aki az egyik aradi vendéglőben propaganda-beszédet tartott. Jelen pillanatban mintegy 20 letartóztatott van a sziguranca, akiknek kihallgatása még folyik.

Bruno Kretschmayer

zongora-hangverseny
szeptember 7-én este 9.30
a „Minorita Kulturházban”.
Pontos megjelenést kérünk, kezdetnél az ajtókat
be lesznek zárva. 2916

— Borzalmas gyilkosság. Budapestről jelentik: Vámospercs közelében a csendőrorjárat egy borzalmasan megcsontított női holttestet fedezett fel, amelyről megállapították, hogy Szatmári Zsófia szakácsnővel azonos. A csendőrök egy Cseh Ferenc nevű román katonaszökevényt vettek gyanuba, de kiderült, hogy a szerencsétlen nőt egy szobaleány ölte meg, aki vetélytársa volt.

— Meghalt Bárány István uszóbajnok édesapja. Egerből jelentik: A világhírű magyar uszóbajnok, dr. Bárány István édesapja, Bárány Géza ma szívvelhüdesben elhunyt. Bárány Géza volt az a régi klasszisu sportifru, aki késő öregsegig is lelkes barátja volt a sportnak és az ő nevéhez fűződik annak a világhírű egeri uszósportnak a megeremése, amelynek legkiválóbb reprezentánsa a saját fia lett.

— Radics Béla síremléke. Budapestről jelentik: Ma avatták fel Radics Béla művészi síremlékét, amelyet Soklody Lőrinc faragott. A cigányzenekarok a sirmál XXXVI. Rácz Laci vezetésével elhúzták az elhunyt híres nő-táját: „Megállok a keresztutnál...”

— Az első kerületi adóhivatal most állította össze a befolyt adókra vonatkozó kimutatást. Mivel abból megállapíthatólag kitűnt, hogy az utóbbi időben csak igen kis összegekben történt a befizetés, 7-ikétől kezdődőleg, ismét megkezdik az árverések megtartását és minden lefoglalt ingóságot a hátralékos adók fejében árverésen eladnak.

— Ötszáz romániai kirándul Budapest. Budapestről jelentik: Ma érkezett meg két bucuresti-i nagy napilapnak kiránduló csoportja a magyar fővárosba. Ötszáz utas látogatta meg Románia okirályságából a magyar fővárost. A magyar kirándulók csoportja csütörtökön indul vissza Romániába.

— Gyászistentisztelet. Néhaj idős. Szatmári István ny. gimn. igazgató lelki üdvéért az angesztelő szentmiseáldozat szept. 7-én, szerdán d. e. 9 órakor lesz a minorita-atyák templomában.

— Kitünően sikerült tánccal egybekötött szüreti mulatságot rendezett Ségában a Dragomir-féle vendéglőben az Arad-ségai római katolikus templom építőbizottsága. A szüreti mulatság este 8 órakor vette kezdetét és azon a ségaiakon kívül Aradról, valamint a Mossóczy-telepről is számosan vettek részt. A szépen feldiszitott szőlősátorban 10 csőszpár foglalt helyet. Ezek a következők voltak: Stojka Rózsi—Szendrei József. Polonyi Jolán—Nádra János, Komlódi Irén—Nagy Árpád. Csizmadia Ilonka—Tótf. Pál. Weber Mariska—Morza Lénárd. Keil Etuska—Szelecsán János. Polonyi Erzsébet—Ferenczi József. Dragomir Ernuska—Kempf János, Molnár Rózsi—Mautner Gyula és Keil Mici—Morza József-pár. A legtöbb szőlőtőlvaít a Molnár Rózsi—Mautner Gyula-pár fogta, akik egy szép virágkosárral, míg a Komlódi Irén—Nagy Árpád-pár egy izléses kiviteli vázával lett megajándékozva. Az ajándékokat Jolán Géza szőlősgazda tréfás beszéd keretében nyújtotta át a nyerteseknek. Ezután tánc következett, amely a legkitünőbb hangulatban a késő reggeli órákig tartott.

Előkelő esküvő Aradon

Parecz Béla dr. volt képviselő leánya férjhez ment Tüdös Béla budapesti főmérnökhöz

Bensőséges családi ünnepek színhelye volt ma, hétfőn a koraesti órákban az előkelő Batthyány-ucca elején az egyik többemeletes nagy palota, melynek kapuja előtt négyöt csukott autó sorakozott fel egymásután, keves feltűnést keltve. Tulajdonképpen kevesen is tudták, még az uccában is, hogy ma tartotta egyházi esküvőjét dr. Parecz Béla volt aradi magyar képviselő, az általánosan ismert ügyvéd és politikusnak a zártkörű társaságokban ismert, bájos leánya, Parecz Magda vőlegényével. Tüdös Bélával, aki a budapesti Egyesült Izzólámpaarúgyár Rt. főmérnöke. A fiatal pár már mint férfi és feleség érkezett haza Aradra a szülői házhoz, amennyiben a polgári esküvőt, — tekintettel a férfi illetőségére és jövődi családí fészkiük helyére — a budapesti anyakönyvi hivatalban kötötték meg. Az augusztus hó 18-iki polgári esküvő után ma folyt le, minden feltűnést gondosan elkerülve, a fiatal pár egyházi frigykötése az aradi minoriták templomában, ahol maga az ősz Lakatos Ottó dr. római katolikus plébános adta össze őket. A menyasszony tanuja Parecz László magyar államvasuti mérnök-felügyelő, a vőlegényé Tolnay Vilmos pécsi egyetemi tanár volt.

Az egyházi szertartás befejeztével az öt csukott autó a Weitzer János-uccai kiskapu elől ujra a Batthyány-uccába gördült vissza, ahol a menyasszony szüleinek otthonában családi, exkluziv vacsora fejezte be a napot. A vacsorán kizárólag csak a menyasszony és a vőlegény legközelebbi hozzátartozói vettek részt. A fiatal párt így is elismerték ismerőseik igaz szívből jövő szerencsekívánságaikkal. Tüdös Béla és ifju neje valószínűleg még pár napig Aradon maradnak, mielőtt beköltöznenek budapesti lakásukba, melyet bizonynyal a szeretet közös szálai fognak Aradhoz fűzni továbbra is.

Cserépdarabbal akarta férje nyakát elvágni egy aradmegyei asszony

Letartóztatták gyilkosság kísérletéért

Gyilkossági kísérlet vádjával terhelten állította elő a nádasi csendőrség az aradi ügyészségre Bolován Floricát, aki az elmúlt éjszaka folyamán különös módon akarta férjét meggyilkolni. A házastársak között már régebb idő óta napirenden vannak a veszekedések és Bolován János feleségét több ízben súlyosan inzultálta és néhány nappal ezelőtt késével több helyen összeszurkálta. Az asszony bosszút esküdött és az alkalomra várt, hogy tettét végrehajthassa. Az elmúlt éjszaka megvárta, míg férje elalszik, egy cserépdarabot készült tálnak szélét letörte és azzal próbálta az alvó férfi nyakát elvágni. A terv természetesen nem sikerült, mert az alvó férfi felébredt, ártalmatlanná tette az asszonyt és reggel jelentést tett a gyilkossági szándékról.

Az asszonyt a csendőrség letartóztatta, Aradra hozta be, ahol Seracu vizsgálóbíró hallgatta ki, aki előtt az asszony hangoztatta, hogy tettét elkeseredésében követte el, mert férje állandóan inzultálta, azonban nem volt szándékában megölni. A vizsgálóbíró az asszonyt előzetes letartóztatásba helyezte.

— Tettenért zsebtolvaj. Tegnap délután az aradi vasuti állomáson tetten érték Cornea Illést, aki a tolongást kihasználva, zsebmetszést akart elkövetni. Elvegyült a harmadosztályu váróterem utasai között és ott próbált zsákmányra szerezni, azonban a kiszemelt áldozat észrevette, amint idegen kéz nyult be zsebébe, rendőrt hívott, aki előállította Cornea Illést, akit ma délelőtt kísérték át az aradi ügyészségre. Seracu vizsgálóbíró a tettenért zsebtolvajt kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezte.

Peresedés egy eladott autó körül

visszakövetelt vételár

Öt év é huzódó per kerül most végső tárgyalásra aradi törvényszéken. A keresetet Lucut Mihály aradi esperes indította és ebben ötnéhétezer lej kártérítést kér egy autót vásárlásból kifolyólag. A kereset előzménye a következők:

Lucut Mihály még 1927-ben, világsok lelkeskedés közben, egy aradi autótulajdonos Benz-gyárányu kocsját vette meg, amelyért ötnéhétezer lej fizetett. A vételár kiegyenlítésétán birtokba is vette az adásvételi szerződés alapján a kifogástalan állapotban lévő kocsit, amelyeket huzamosabb ideig használt. Néhány hónap elteltével azonban értesítést küldöz az eladónak, hogy az autóval nincs megelégedve, annak bizonyos hibái vannak, amelyeket a vételnél nem lehetett megállapítani, hát felszólítja az eladót, hogy a kocsit vee vissza és ötnéhétezer lej vételárat teljes összegben térítse meg.

Az eredeti tulajdonosa természetesen a felszólításvégre azt a választ adta, hogy az autó eladta, illetve vétele, szabályszerű szerződéssel létre, a vevőnek módjában állott a kőit szakértőkkel is megvizsgáltatni és csak hány hónap elmúltával jutott arra a megállapításra, hogy a kocsit nem megfelelő. Ezért tet nem hajlandó az ötnéhétezer lej visszafizetésére.

Lucut Mihály esperes kártérítési keresetet indit az autó eladójával szemben és keresetét arra kérte a bíróságot, hogy az általa megvezetett tanúk kihallgatása után, kötelezze eladót a vételár visszafizetésére. A bíróságból tanúk hallgatott ki, az ügy koronatanúak kihallgatására szeptember kilencedikéig eljött ki, amelynek megtörténte után ítéletairdetnek az öt év óta huzódó bonyolult pen.

— yalogzarándoklat Máriaradnára. Aradról nap, kedden reggel hat órakor népes gyalogzarándoklat indul a Mária-ünnepségek alkából Máriaradnára. A Minoriták templonban hajnali mise alatt gyűlnek össze a zarándok, majd körmenetben indulnak meg Rad felé, ahol az ünnepségek délután hat óra, ugyancsak ünnepi körmenettel kezdők. A gyertyás körmenet után a Kálváriahelyi magyar és bolgár nyelvű szentbeszéd-angaznak el. Szerdán a Mossóczy-telepi gyalogzarándoklata indul Radnára, a Mőczy-telepi templomból.

JNN MARGIT és SÁRI

korka és csokoládé üzletüket Str. Eminescu 4. szám alatt, CORSO mozival szemben

CHARLOT honbontera név alatt megnyitották.

— Ujabb kutyamarás Aradon. Nistor Örgy mészárosmester a Libás-dűllőben birtokát válogatott össze vásárlás céljából, amikor egy kutya támadta meg, amely ráugrott össze-vissza harapdálta. A megvadult állásikerült csakhamar megfékezni és megállították, hogy Kormos Vilmos tulajdonát pezi. Az esetről értesültek a város egészségügyi hatóságai is, amelyek kezelésre utatották a megharapott embert, a kutyát pedig efigyelés alá vették. Nistor incidense a huzonötödik kutyaharapási eset Aradon.

— Eltűnt aradi iparos. Az aradi rendőrségen a jelentést tettek egy aradi iparos eltűnéséről. jelentés szerint Lődi Árpád, Cal. 6. Vanatorului 5. szám alatt lakó asztalos már három hónapja eltűntél él feleségétől, aki távozása alkalmával ragával vitte gyermeküket is. Lődi Árpád az többi időben ismételtlen irt feleségének, akit arra kért, hogy térjen vissza hozzá, azonban minden alkalommal tagadó választ kapott. Legutóbbi leveleiben azt írta feleségének, hogyha nem változtatja meg elhatározását és nem jön vissza hozzá, akkor öngyilkosságot követ el. Lődi Árpád két nappal ezelőtt eltűnt és azóta nem jelentkezett. Hozzáátartozók most attól tartanak, hogy az iparos beváltotta fenyegetését és öngyilkosságot követett el. Az ügyben a rendőrség bevezette a nyomozást.

— Október elsejéig válthatók ki a vadászati engedélyek. Ma érkezett meg Aradra az a rendelet, amely meghosszabbítja a vadászati engedélyek kiváltásának határidejét. A rendelet szerint, amely a 12.506—1932. számot viseli, a vadászati engedélyeket ebben az évben kivételes módon október elsejéig lehet kiváltani. Eddig minden évben a kiváltás határideje április 31. volt, ebben az évben azonban ezt a terminust szept. 1-ig hosszabbították meg, arra való tekintettel, hogy főleg a gazdák aratás előtt nem tudják kifizetni a vadászati engedély után járó illetéket. Ugyancsak ez az ok készítette arra a minisztériumot, hogy a határidőt most október elsejéig hosszabbítsa meg. Ez azonban a végső terminus és akik eddig a határidőig nem váltják ki vadászati engedélyüket, azoknak fegyvertartási engedélyét elköbozzák.

Mättermüller József zongora és gordonka tanár tanit: Piata Avram Iancu 21. szám alatt.

— Elfogott tolvaj. Németh Ádámné Str. Dorobantilor lakos tegnap följelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik lakásából több ezer lej értékben különböző ruhaneműt loptak el. A rendőrség részéről Dehelean Luca vezette be a nyomozást, akinek ma sikerült is a tolvajt Braun Mária személyében elfogni. Kihallgatása során Braun Mária elmondta, hogy még egy bűntársa is volt, de ennek sikerült elszöknie.

— Srappnell találtak egy csatornában. Az aradi rendőrségen ma több CFR-munkás jelentést tett arról, hogy a CFR fűtőház egyik csatornában tisztítás közben egy srappnell találtak. A srappnell a sár már egészen bevonta és az minden valószínűség szerint még a háboru idejéből maradt a csatornában. A rendőrség a srappnell beszoigáltatta az aradi katonai hatóságoknak.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Uj szopókás cigaretta „Sinaia” néven. Amint a Casa Autonoma Monopolurilor-tól értesültünk, a közeli napokban egy új szopókás cigaretta kerül forgalomba „Sinaia” néven. Ezt a cigarettát egy jó minőségű dohányból készítik, szép és vonzó csomagolásban, darabonként 1.20 lejért, vagy csomagonként 24 lejért kerül eladásra.

— Az Aradi Köz- és Magánalkalmazottak Egyesületének ma egy tizenöt tagu küldöttség látogatta végig az aradi közigazgatási hatóságok vezetőit, akiknek abból az alkalomból, hogy a minisztérium elismerte az egyesület jogi személyiségét, az egyesület köszönetét fejezték ki. A deputációt, amelyet Manciu Aurel elnök vezetett, a városi közigazgatás részéről dr. Botioc Elek interimár-bizottságl elnök, a megyei prefekturán pedig a távollevő dr. Lázár Ágoston megyei prefektus helyettese, Popu M. János dr. alispán fogadta.

— Az Erdélyi Zsidó Diákszövetség szombat esti táncmulatságán megrendezett szépségverseny eredményei a következők: 1. Kornis Margit, 2. Emmer Olga, 3. Brenner Edith, 4. Gellmann Margit. A táncverseny győztesei a Meszlényi Manyi—Pollák és Kornis Margit—Szerényi-pár vola. Az Erdélyi Zsidó Diákszövetség ezuton kéri tagjait, hogy akiknek segílyre van szükségük, azok ezirányu kérvényeiket szombat estig juttassák el a szövetség vezetőségéhez.

— Két olyan regény folyik most Herczeg Ferenc képes hetilapjában, az Uj Idők-ben, amely ugy az írők, mint a közönség körében szokatlanul nagy feltűnést keltett máris, az egyiket Kosáryné Réz Lola írta, a másikat Harsányi Zsolt. Kertészeti, Gasztronómiát, Kézimunkát, Receptpályázatot. A szerkesztő üzeneteit. Az Uj Idők kiadóhivatala. Budapest, VI., Andrassy-ut 16., bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj egy negyedévre 260 lej.

Az aradi árvizpótadó

kivételi tervezetét ellenzik a háztulajdonosok — Küldöttség dr. Botioc Elek elnöknel

A városi árvizpótadó-tervezet ügye újra élénk érdeklődést váltott ki Arad egész polgárságában. Érthető, hiszen mindenkit érint és mindenkit érdekel, hogy a mai nehéz viszonyok között, mikor kell megfizetnie azt az összeget, amelyet kivetnek reá. Az Aradi Közlöny legutóbbi számainak egyikében, amidőn első ízben jutott nyilvánosságra az a hír, hogy a parlament törvényelőkészítő bizottsága kedvezően véleményezte az aradi városvezetéség egyszakaszos törvényjavaslatát, teljes részletességgel közöltük le az aradvárosi pénzügyi osztály pótadó-tervezetét, amely különböző kategóriákat állit fel az adózókra nézve, elvként a havi jövedelmet véve alapul. Ez az adózási módszer az érdekelte társadalmi osztályok részéről, az Aradi Közlöny közlésének nyomán, természetesen egyszakaszos kritikát váltott ki és első sorban is az ingatlanulajdonosok részéről szolgáltatót okot az egységes állásfoglalásra.

Megemlékeztünk róla, hogy az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége nagygyűlés keretében foglalkozott az új aradvárosi pótadó ügyével. A háztulajdonosoknak egyesületéről ezt a gyűlést követőleg, ma délelőtt egy küldöttség jelent meg dr. Botioc Elek városi interimár-bizottsági elnök hivatalában, akinek a küldöttség vezetője, dr. Albu Cornel, egy memorandumot nyujtott át. Ebben a memorandumban az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége kifejezésre juttatja a háztulajdonosoknak állásfoglalását a városi pótadó-tervezet ügyében. Leszögezi a memorandum, hogy az aradi ház-és telektulajdonosok egyáltalán nem kívánák állást foglalni az árvizpótadó kivetésének terve ellen. A tervet helyeslik, csupán a kivételt illetőleg vannak észrevételeik, amelyeknek feltétlen meghallgatását kéri. A háztulajdonosoknak álláspontja szerint ugyanis a pótadó kivetésének eredeti tervezete nem felel meg a reális közteherviselési viszonyoknak és éppen erre való tekintettel kéri a város vezetőségét, vegye ezt az adókivetési tervezet újra tárgyalás alá és állitson fel újabb kategóriákat, amelyek tárgyilagosabb keretek között szabják meg az egyes társadalmi osztályok közteherviselési részét. A háztulajdonosok memorandumja az adó összegének megállapítására azt ajánlja, hogy a globális adó-alapot használják kulcsként az új pótadó szemlyenkénti összegének megállapításánál is, és pedig olyértelenben, hogy ennek a globális adóalapnak egy bizonyos százalékát állapítsák meg új adóként, kinek-kinek számára.

Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök átvette a háztulajdonosok egyesületének memorandumát és ígéretet tett arra nézve, hogy az interimár-bizottság elé fogja terjeszteni a kívánságokat. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a város vezetőség minden méltányos kívánságnak eleget kíván tenni és ebből a szempontból fogja megvitatni az aradi háztulajdonosok beadványát is.

— Razzia Aradon. Az aradi rendőrség az elmúlt éjszaka ismét razziaát tartott, amelynek alkalmával tizenkét egyént állítottak elő. Ezek közül heten titkos prostitúcióért kerültek a rendőrségre, míg öt embert koldulásért és csavargásért állítottak elő a rendőrségre.

— Orvosi hír. Dr. Berger Irén fogorvos hazaérkezett és ismét rendel (Str. Eminescu 6.)

— „Pageol” egy, még mindig tulságosan kevéssé ismert gyógyszer, a veseszervek különböző és fájdalmas megbetegedése ellen, melyek igen hamar, néha azonban csak az öregkorban vesélyes konkvenciákat vonhatnak maguk után. Az izületi gyulladás különösen gyakori következménye a gonorrhéának. Aki a gonorrhéát már a legelső felmerülő jeleinél „Pageol”-al küzd le, azonnali következményektől megóvta magát.

— Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, a nyári idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknék. Az összes gyógytényezők, — külön szivosztály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt, — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

SPORT KÖZLÖNY

Megőrizte elsőségét az Unirea

Az AAC nagyszerű játék után győzte le az Olimpiát — A Hakoah egyetlen góllal szerezte meg a győzelmét. Durva játék ATE-győzelemmel

Az első osztályú bajnokság vasárnapi mérkőzésén meglepetést keltő eredmények születtek. Az AAC legutóbb katasztrófálisnak mondható vereséget szenvedett az Unireától és éppen ezért, az Olimpia elleni mérkőzés előtt a közvélemény a kék-fehérek győzelmét várta, ám az AAC oly szívvel-lélekkel való játékot mutatott be, hogy a győzelme feltétlen megérdemeltnek mondható. Ugyancsak feltűnő keltő az egy héttel ezelőtt gyengén szereplő Hakoah győzelme, a lelkes játékaról közismert Transylvania felett. A másik két összecsapás a papirforma győzelmét hozta. Az Unirea meglepően könnyen verte rá a Soimira, míg az ATE-nak ugyancsak meg kellett dolgoznia a Tricolorral szembeni győzelméért. A bajnoki táblázat a következő:

1.	Unirea	3	2	1	—	12:3	5
2.	ATE	3	2	1	—	10:4	5
3.	Olimpia	3	1	1	1	2:3	3
4.	AAC	3	1	1	1	6:9	3
5-6.	Soimi	3	1	1	1	3:6	3
5-6.	Hakoah	3	1	1	1	3:6	3
7.	Tricolor	3	—	1	2	3:6	1
8.	Transylvania	3	—	1	2	1:3	1

I. osztályú mérkőzések. AAC—Olimpia-PTT 2:0 (1:0). Az AAC-pályán megtartott

mérkőzésen, a sárga-fehérek lelkes játéka után, megérdemelten győztek az egyébként jól játszó Olimpia-PTT felett. Puskás és Szabó voltak a meccs gólvői. A mérkőzés élménye Szabó pompás teljesítménye volt, aki válogatott formát játszott ki. A meccsen a játék egy percig szünetelt, a játékosok és a közönség vigyázzba merevedett és így adózott az AAC két neves tagjának, Szauber József főszerkesztőnek és Szathmáry István igazgatónak halála miatt. Balázs jól vezette a meccset. — Hakoah—Transylvania 1:0 (1:0). Elkeseredett küzdelemben, Kántor góljával szerezte meg a Hakoah a két pontot. A mérkőzés bírója Höhn volt. — ATE—Tricolor 3:1 (0:1). Az első féldoban a Tricolor játszott fölényben, amelynek eredménye Palásthy gólja. Szünet után a tornászok kerülnek frontba és Tóth két, valamint Bajthy góljaival nyerik a rendkívül durva meccset, Palásthy és Höhnig I. Tricolor, valamint Bajthy ATE játékosokat Pálffy bíró kiállította. — Unirea—Soimi 4:0 (2:0). Az Unirea meglepetésszerűen könnyen verte a Soimit. Szabó egymaga három gólt lőtt, míg a negyedik érdeme Varga nevéhez fűződik. Polaretsky jó játékvezetőnek bizonyult.

A Victoria intézősége figyelmeztette a bírót játékosainak durvaságára

A II. osztályú bajnokságban — mint ismeretes — tíz csapat startolt. A Banatul két meccset játszott, míg a többiek csupán egy ízben szerepeltek. A Banatul négy ponttal, 7:1-es nagyszerű gólaránnyal áll az élen. A tegnapi forduló érdekessége a Banatul—Viktória-meccsen történt incidens, amelyet a mérkőzést vezető Kalmár Tibor bíró a következőképpen mesélt el:

— Amikor a két csapat kezdéshez állt fel, befutott a pályára Frenkel intéző, aki kijelentette, hogy sem a bíró, sem az ellenfél testi épségéért nem vállal felelősséget, mert a játékosok teljesen figyelmeztetnek és nem hallgatnak a vezetőség intelméire.

A bíró az intézőnek furcsa bejelentését tudomásul vette és tanuk előtt megismételtette és ilyen előzmények után indult a mérkőzés. Ugy lát-szik az intéző valóban ismerte játékosait, mert azok nem labdára, hanem emberre mentek, melynek eredménye az lett, hogy a bíró hat játékost állított ki és a rendes idő eltelté előtt 12 perccel lefújta a meccset. Ennek a furcsa, kalandos mérkőzésnek a disztrikt előtt lesz folytatása. A II. osztályú táblázat különben így fest:

1.	Banatul	2	2	—	—	7:1	4
2.	Virtutea	1	1	—	—	2:0	2
3.	AVMSE	1	1	—	—	4:1	2
4-5.	Titanus	1	1	—	—	4:2	2
4-5.	Vulturul	1	1	—	—	4:2	2
6-7.	Egyetértés	1	—	—	1	2:4	—
6-7.	Frontiera	1	—	—	1	2:4	—
8.	Victoria	1	—	—	1	1:5	—
9.	Juventus	1	—	—	1	1:6	—
10.	Rovinei AC	1	—	—	1	0:2	—

II. osztályú eredmények. AVMSE—Juventus 4:1 (0:1). Bíró: Fock. — Titanus—Egyetértés 4:2 (2:). Bíró: Macean. — Vulturul—Frontiera 4:2 (2:0). Bíró: Pfeiffer. — Banatul—Viktória 5:1 (3:0). Bíró: Kalmár. — Virtutea—RAC 2:0 (1:0). Pécska, bíró: Burdan.

Ifjúsági bajnokság. Juventus—Egyetértés 1:0 (0:0). Olimpia—Unirea 2:1 (1:0). ATE—Transylvania 8:0 (3:0). AAC—Tricolor 4:2 (2:0). Hakoah—Gloria 1:1 (0:1).

Szövetségi dílmérkőzések. Hakoah—Unirea 1:0 (0:0). Gloria—AVMSE 4:3 (2:2). AAC—Transylvania 3:0 (1:0). Tricolor—AVMSE 2:0 (1:0).

Egyéb eredmények. ATE törpe—Hakoah törpe 4:0 (2:0).

O A Hungária könnyű győzelme a magyar I. profillgában. A vasárnapi forduló eredményei: Soroksár—Attila 2:2 (1:0). Góllövők: Gruber H., Kohut, illetve Simonyi (2). — Ferencváros—Kispest 8:0 (4:0). Gólszerzők: Tokdi (2), Takács (3), Turay, Lázár és Kohut. — Hungária—Bocskai 4:0 (2:0). Góllövők: Cseh (2), Szabó III. és Kalmár. — Újpest—Szeged FC 1:0 (0:0). Góllövő: Auer.

Fritz kitűnő dobása kiemelkedik az AAC atlétikai versenyének eredményei közül

Nagyszerűen sikerült a verseny — Atlétikai mitingek ország-szerte — Új román marathoni rekord

Ugy lát-szik, hogy az eddig mostoha gyermekként kezelt legnemesebb sportág ismét kezd tért hódítani. Ezzel kell magyaráznunk azt az igyekezetet, amelynek gyümölcse az ország területén megrendezett nagy atlétikai verseny. Az ilyen egynapon megrendezett versenyek hátránya, hogy a mezőnyök szétforgácsolódnak és így egyes versenyzők nincsenek teljes erejük kifejtésére kényszerítve. Ezt a hiányosságot a terminus egyeztetés kiküszöbölhetné. Az AAC kitűnően sikerült versenyén kívül Brassóban marathoni-versenyt tartottak, amelyen országos rekord született. Váradon kerületi bajnokság volt, míg Brassónak még egy versenye volt, amely nagyszerű eredményekkel zárult.

Jó rendezés, — egy-két jó eredmény az AAC versenyén

Az AAC versenye példás rendezésben bonyolódott le. A rendezőség ugyancsak kitett magáért és biztosította az erőpróba gördülékeny lepergését. A rendezőség névsora: Dr. Széll Lajos, Nagy Imre, Schwellengraber Kalmár, dr. Steiner Jenő, Holló István, Körössy Mihály, Neidenbach Ödön, Steinfeld Imre, Kalmár László, Liebhardt Károly, Páll Jenő, Behm Béla, Drescher Ferenc, Kardos Gyula, Szalay József, Lőrinc József és Schäffer János. A versenynek három kiemelkedő eredménye van és pedig Fritz sulydobása, Havaletz diszkoszdobása és a fiatal Kabát futószámai. Eredmények: **Szenior-számok:** Távolugrás: 1. Lupán TAC 667 cm. 2. Novakovics Kinizsi 626 cm. 3. Vikás AAC 585 cm. — Sulydobás: 1. Fritz AAC 14,24 m. 2.

Érdemtelen vereséget szenvedett az AMTBucurestiben

Bucurestiből jelentik: Az MTE az Unirea-Tricolorral játszotta le az első Nemzeti Bajnoki meccset, amely az aradi csapa súlyos, de meg nem érdemelt vereségét hozta. Az aradi csapat már a startnál elvesztette a metet, mert Pomacek lemaradt a vonatról és így Gömörít kellett előrevonni a csatársorba. Az ATE a következő összeállításban vette fel a küzdelmet: Tyukodi—Pataky, Csajka—Lingurar, BrauSteiner—Tolán, Magold, Walter, Gömöri, Gulyás. Az első gólt a 11. percben Carjean révén a bürestiek érik el, amelyről Walter 11-ből lőtt gól volt a válasz. Szünet után Ionescu (2) és Seif góljaival biztosan győzött. Az AMTE védelmis főleg a halvesora emberfeletti munkát végzett Tyukodi, Csajka, Lingurar, Steiner jó, Brau pedig kiváló játékot mutatott. A csatársor nagy gyengén operált, ilyen összetételben meccseyerni nem lehet, ez a sor megerősítésre szor. A mérkőzést Nagy Lajos vezette.

O Kikapott a NAC. A vidék eredmények között érdekesség tekintetében NAC veresége emelkedik ki. Várad: Egyetértés—NAC 1:0. Crisana—Törekvés 3:1. Bözsvár: Romania—KAC 3:0. Csernóc: A kolozsvári U. kétnapos vendégjára alkalmmal, szombaton a Makkabeát 5:e, vasárnap a válogatottat 3:1-re verte. Gilafehérvár: M. Viteazul—Voivod Mail (Tövis) 3:1. Brassó: Ivria—Brassó Italan 4:1. Temesvár: Ripensia—Lugc Vulturul 12:0!!! Lugos: LMTE—TMTE 2:2. Dés: Temes—Haggibor 3:1. Szatmár Barkochba—Victoria 2:1. Törekvés—MSE 0.

O Bucuresti-i eredmények. Juventus—Sportul Studented 5:3. CFR—Vodul Mihail 13:2.

Posztóárúház
Bélésárúk és szabó-kokok
S. MORVAY
ARAD, Str. Eminescu (v. Deák F.-24-26.)

Havaletz AAC 12 m. 3. Riesz Kinizsi 82 m. — Diszkoszvetés: 1. Havaletz AAC 65 m. 2. Riesz TAC 35,22 m. 3. Fritz AAC 57 m. — 3000 m.: Scheirich Kinizsi 10,47 p. 2. Karatos Gloria. — 800 m.: 1. Kabát AAC 2 perc 11 mp. 2. Weszelly Kinizsi. Egger Kinizsi. — 400 m.: 1. Puhala Kinizsi 5 mp. 2. Kabát AAC. 3. Pechtold. — 100 m.: Lőnföld TAC 11,6 m. 2. Novakovics Kinizsi. 3. Puhala Kinizsi. — Olimpiai staféta. 1. Kinizsi 56 mp. 2. AAC.

Ifjúsági számok: 100 méter: Institoris AAC 11,6 mp. 2. Óo TAC. 3. asiu Elektr. — 400 méteres síkfutás: 1. Óo 56 mp. 2. Kabát II. AAC. 3. Schuller KolpiVárad. — 1500 méter: 1. András, Kolping, rad. 2. Beran TAC. 3. Kabát II. AAC. — 500 m.: 1. Häckl Kinizsi 10,99 m. 2. Goldis ktr. 10,26 m. — Gerelyvetés: 1. Häckel Kiri 48 m. 2. Havaletz II. AAC 43,75 m. 3. Esiu Elektr. 41,55 mp.

A verseny után Nagy Imre, az AAC vezető elnöke osztotta ki a díszes érmek és tiszteletdíjakat.

A brassói marathoni-versenynek első helyezettje Cucu Viforul Dacia 2 óra 48 mp. — és kiváló idővel futott be elsőnek, je országos rekord! A másik brassói verseny a svéd Nyström szereplése hozott szint. H. kívül Csegezi 10,2 mp.-vel 100 yardon u. kordot állított fel. — 1500 méteren Nysn az első 4 p. 23,2 mp. — Váradon gyenge zöny gyenge eredményeket hozott. A 4-10 méteres staféta ideje kiváló, azonban v színű, hogy elmerés történt. A Crisana tólag 44 mp.-re futotta ezt az összetett tá.

Aradi versenyzők a síófoki bridge-versenyen

Az aradiaknak nem sikerült kivívni a győzelmet. Az Aradi Közlöny rendezésében, Arad bridgebajnok-pár címéért lebonyolított, nagyszerűen sikerült versenynek folytatása vasárnap Síófokon zajlott le, ahol az aradi győztesek a nemzetközi versenyen vettek részt. A Fényes Lóránd és Mihálik Gyula összetételű bajnok-pár szereplését nem kísérte teljes siker, mert a versenyzők a küzdelemből kiestek. Ezen a versenyen a világ elismerten legjobb játékosai vesznek részt és a nemzetközi konkurenciában már egyes játszmákat nyerni is a legnagyobb dicsőségek közé tartozik. Az aradi párt éppen a verseny egyik favorit párja verte ki, akikkel a sorsolás szeszélyessége következtében kerültek össze. Az aradi bajnok-pár kíséretében egy egész népes aradi kolónia jelent meg, de az aradiaknak nem sikerült „kidrukkolni” a győzelmet.

Az AMTE evezős szakosztályának meghívásos evezős- és uszóversenye

Jó sikerült evezős- és uszó-versenyt rendezett vasárnap délután az AMTE evezős szakosztálya. A részletes eredmények a következők: Evezős verseny:

- Lapostenekü vendégülékes skiff: 1. Zöldi. 2. Kurecska. 3. Kuhn.
Lapostenekü verseny skiff: 1. Mitykó. 2. Oszter. 3. Sándor.
Lapostenekü Dubló kormányossal: 1. Kurecska, Oszter. Korm.: Nagy I. 2. Botye, Weichelt. Korm.: Mezei J. 3. Höng. Mitykó. Korm.: Sándor I.
Palánkos négyes, időre csak AMTE csapatok részére: 1. Oszter, Weichelt, Kradigathi, Mezei. Korm.: Mezei J. 2. Oszter, Kurecska, Péterfy, Zöldi. Korm.: Nagy I.
Lapostenekü versenyskiff juniorok részére: 1. Kradigathi. 2. Klein T. 3. Klein L.

Az uszóversenynek, mely az evezős verseny közben lett lebonyolítva, eredményei a következők: 100 m. távúszás: 1. Tóth. 2. Nemráth. 3. Dreuncean. 100 m. gyorsúszás kezdők részére: 1. Frank. 2. Nemráth, 3. Fohs. 100 m. mellúszás haladók részére: 1. Jánossy. 2. Malics. 3. Fohs. 100 m. hátúszás haladók részére: 1. Mezey. 2. Bársony. 3. Grosz. 100 m. gyorsúszás haladók részére: 1. Tóth J. 2. Tóth M. 3. Bársony I.

Az éremkiosztás szombat este ünnepélyes keretek közt az AMTE evezősök klubjában lesz.

A romániai evezőssportot még messze áll a nemzetközi nivótól, — mondja a Belgrádból ma hazatérő Románia egy a skiffben, mint a kormányos négyesben utolsóelőtti volt — Magyarország nyerte a szerb király díját

A belgrádi Európa evezős-versenyre féltő gonddal, bocsájtottuk utra a fiainkat. Tudtuk, hogy nem fognak győzni, de reméltük, tisztos helyezést érnek el, de sajnos, a remények szertefoszlottak s a Romániát reprezentáló versenyzők, mindkét számban az utolsó előttinek eveztek be. A vereség nem fáj, csupán egy rövid ideig tartó sajnó emléket, hagy, de itt, ez alkalommal vereségen túl a gyenge eredmény érint bennünket kellemetlenül. A tandíjat azonban meg kell fizetni és itt, Belgrádban lerakjuk obulusainkat. A versenyzők átestek a nemzetközi versenyek első keresztüzén, a vezetők pedig értékes tapasztalatokat szereztek.

Salamon Béla dr. az országos evezősszövetség agilis főtitkára, a közismert sportember ma megérkezett Belgrádból, ahol a román evezősszövetséget képviselte. Hazatérése után felkerestük a szövetség főtitkárát, aki a belgrádi versenyről a következőket mondta:

— A Jugoszláv szövetség fogadása és kedves vendéglátása minden dicséretet és elismerést kiérdemel. Ezt le kell szögeznem azonban, hogy maga nyers valójában azt is kijelenthetem, hogy Románia ezen az erőpróban nagyon rosszul szerepelt. A bennünket érdeklő szá-

Részvétlevelek és táviratok tömege nagydoroghi Stauber József halála alkalmával

A bucaresti-i Magyar Királyi Követség részvéte --- Testületek és egyesületek levelei --- Könnyeznek az aradi Szegényház lakói

Nagydoroghi Stauber József már künny nyugszik a nyugalmas családi sírboltban, de még mindig tömegével érkeznek, külföldről és belföldről a részvétlevelek és táviratok. Megható sorokban bucsuztatják el a barátok, tisztelők Stauber Józsefet, akit mindenki nagyra becsült, ki csak ismerte. Ma Bucarestből hozta a posta a következő levelet dr. Stauber Jánosnak:

„Kedves barátom. A ma betegágyamhoz érkezett lapból mely megdöbbenéssel olvastam, hogy kedves édesatyja, akiben én nemcsak az újságíró, hanem az embert is sokra becsültem, külföldön meghalt. Engedje meg kedves barátom, hogy mély gyászban, a mely nemcsak Önt és családját, hanem a magyar újságíró-társadalmat is nagy veszteséggel sújtotta, a legőszintébb részvétellel vegyek részt. — Bucaresti-i Magyar Királyi Követség — Fülöp Pál.”

„Nemcsak a magyarság gyászolja Stauber Józsefet...” — jelentette ki bucsubeszédében dr. Szuchy Pál, a Magyar Párt reprezentánsa és ezen szavakat megerősíti az a sok részvétnyilvánítás, amely az előkelő román társadalom köréből nap-nap után érkezik. Egy általánosan ismert és becsült román ügyvéd, dr. Cotioiu Romul intézte ma a következő levelet a családhoz:

„Igen tisztelt és nagyra becsült családjukat ért pótolhatatlan csapásért és veszteségért, kérem méltóztassanak legmélyebb részvételemet fogadni. Családjuk méltó mentorának elhunytával érzékenyen apadt a közéleti, irányító tevékenységet kifejtő férfiak sora és nagy ürt hagyott hátra Stauber József ur halála. De az egész aradi társadalommal egyetértve, remélem, hogy az elődlott ürt az elhunyt fiai folyton növekedő sikerrel fogják betölteni, megértéssel és megboldogult atyjukhoz méltóan.”

Csak a temetés után érkezett haza Szöllösi István, a Kölcsey Egyesület főtitkára, aki ma a következőkben nyilvánította együttérzését az Aradi Közlöny szerkesztőségével.

„Tisztelt Szerkesztő Ur. Későn érkeztem haza nyári tartózkodásomból, hogy utolsó földi útjára elkísérem az elhunytat. Fogadja Ön és az Aradi Közlöny szerkesztősége részvétem kifejezését gyászukban, úgy, mint lapjuk volt munkatársát, aki résztvettem az energiában, amellyel Stauber József, az Aradi Közlönyt a mai magaslatra emelte s ugysis, mint a Kölcsey Egyesület főtitkára, aki mindig jóakaratu támogatást kaptam a kulturáért folyó munkában.”

Részvétlevelet hozott ma a posta Belgrádból is, ahol az aradi bajnokvezetők küzdenek a nemzetközi versenyen. Keresetlen szavakkal fejezi ki részvétét az aradi bajnokcsapat az Aradi Közlöny szerkesztőségének.

Stauber József nemesen érző szíve minden esztendőben a szeretet ünnepének előestéjén csillogó karácsonyfát varázsolt azoknak otthonába, akik az emberek és hatóságok jótékony-ságából éltek le megmaradt napjaikat az aradi szegényházban. Amikor eljutott nagydoroghi Stauber József halálának híre a szegényház ideg falai közé, könny szökken az elhagyatott, árvámmaradt öregek szemébe... Az aradi szegényház vezetőitől érkezett ma a megható részvétlevel:

„Nagys. Stauber István felelős szerkesztő urnak. Édesatyja, Stauber József Főszervező Ur elhalálása alkalmával fogadja ugy a magam, mint az intézet nevében őszinté részvételemet. Az elhunyt annyiszor bőségesen megajándékozta a szegény öregeket, akik könnyes szemmel vetik tudomásul jótévőjük halálhírét. Kiváló tisztelettel: Aradi Szegényház — Macian gondnok.”

Az Aradi Izr. Jótékony Nőegylet vezetősége a következő levélben kereste fel a családot részvétellel:

„Nagys. özv. nagydoroghi Stauber Józsefné urnának Arad. Megboldogult férje, nagydoroghi Stauber József ur elhunytát egyesületünk vezetősége is őszinté fájdalommal vette hírül. A mélyen sújtott család nagy gyászában, mint a megboldogult őszinté tisztelői, mi is igaz részvétellel közeledünk Nagyságos Asszonyhoz és nagyra becsült családjához és arra kérjük a Mindenhatót, adjon a korán eltávozottnak békés nyugalmat, Önöknek pedig erőt ahhoz, hogy a mérhetetlen fájdalmat elviselni tudják. Fogadja Nagyságos Asszony megkülönböztetett tiszteletünk nyilvánítását és maradtunk testvéri üdvözléssel: Aradi Izr. Jótékony Nőegylet: Grosz Józsefné elnöknő.”

A Melodia magyar dalkör részvét levele a következő:

„Mély részvétellel és őszinté fájdalommal töltötte el egyesületünk minden tagját az a megrendítő esemény, hogy szerető férje, a magyar közművelődés egyik vezérszemléme váratlanul elhunyt.” Melodia magyar dalkör: Adler Samu elnök, Muzsay titkár.

Ezekben a levelekben kívül még egész sereg levél és távirat érkezett a családhoz és az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez. Részvétét fejezte ki tegnap dr. Botioc Elek Aradváros interimar-bizottságának elnöke, dr. Lakatos Ottó plébános, valamint a közélet számos vezető egyénisége

Pécska után Ujarad betegsértés-csempészői kerültek hurokra

Nicolau kerületi közigazgatási vezérfelügyelő és Christea dr. kerületi állategészségügyi vezérfelügyelő vezetik a vizsgálatot --- Országos megdöbbenést keltett a bűnös manipuláció

Közel öt millió lej tiszta haszon: három hónap alatt!

Előkelő vendége volt ma az aradmegyei prefekturának és a városházának. A kora reggeli órákban autón Temesvárról Aradra érkezett Nicolau temesvári tartományi vezérfelügyelő, aki, mint ismeretes, az egykori bánági tartományi főnökség területén a közigazgatás adminisztratív szervezetének működését irányítja és vizsgálja felül. Nicolau megérkezésétől dr. Lázár Ágoston megyei prefektus még elindulása előtt Temesvárról kapott értesítést és így történt, hogy reggel nyolc órakor Aradmegye prefektusa már hivatalában várta előkelő látogatóját. Rövid eszmecsere után Nicolau vezérfelügyelő a megyei prefektus kíséretében a városházára ment, ahol Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök fogadta. Innen a közigazgatási vezérfelügyelő és a prefektus autón Pécskára szállottak ki, ahol Nicolau a pécskai főszolgabíróóság közigazgatási ügymenetét nézte át.

A városban a közigazgatási körökben pillanatok alatt hirtelen terjedt a temesvári közigazgatási tartományi vezérfelügyelő váratlan látogatásának és különféle kombinációkat tüztek hozzá. Egyesek tudni vélték, hogy Nicolau vezérfelügyelő azért jött át Aradra, hogy

a városi közigazgatás ügyeinek gazdasági részét nézze át.

Mások arról suttogtak, hogy a közigazgatási vezérfelügyelő látogatása a pécskai hírhedt sertéscsempészés történetjével függ össze, amelyben — amint az Aradi Közlöny betekével ezelőtt már a legteljesebb részletességgel ismertette — a pécskai állatorvosnak, a pécskai főszolgabírónak és a szemlái jegyzőnek volt aktív szerepe a tulajdonképpeni szakmai érdekelteken kívül.

A szállongó hírek alapjainak felülvizsgálása és ellenőrzése érdekében az Aradi Közlöny munkatársa haladéktalanul először dr. Botioc Elek városi interimár-bizottsági elnököt kereste fel, akit felkértünk arra, hogy nyilatkozzék a vezérfelügyelő látogatásának tulajdonképpeni céljáról. Botioc dr. a következőket közölte:

— Nicolau közigazgatási vezérfelügyelő ur látogatásának kizárólagosan udvariassági jellege volt az aradi városházán. Pár percig tartózkodott itt csupán, mivel az interimár-bizottság változása óta még nem járt az aradi városházán, majd innen a prefektus úrral együtt el is távozott. Mindössze ennyi tehát, amennyit közölhetek.

Újabb szenzációs adatok

Az aradmegyei prefekturán Popu M. János dr. fogadta az Aradi Közlöny munkatársát és a következő nyilatkozatot tette:

— Nicolau tartományi közigazgatási vezérfelügyelő ur valóban a pécskai főszolgabíróóságra szállott ki Lázár Ágoston dr. prefektus ur kíséretében. Ideutazásának célját mindaddig még nem ismerem, mivel azt csak a prefektus ur tudhatja ezidőszáig; mindössze csak annyit tudhatok közölni, hogy

a pécskai főszolgabírói hivatalra vonatkozik a vezérfelügyelő ur érdeklődése.

amelyben csak a közelmúltban váltotta fel állásában dr. Dobai Gábor főbíró Imbuzeanu Jenő. Annyit azonban ki kell jelentenem, hogy a jelenlegi vezérfelügyelői látogatás nem vonatkozik a pécskai beteg sertéscsempészés ügyére, melynek vizsgálatát természetesen továbbra is én irányítom.

Ezután a megyei alispán

újabb szenzációs közléseket tett a vizsgálat eddigi megállapításait illetően.

A beteg bánati sertéscsempészműveletének ügyében eddig már igazolást nyert az, hogy annak az érdektársaságnak, amely a leleplezésig 43 teherautó szállítmányát csempésztette át a határon, a hatóságok részéről dr. Dobai főbíró, dr. Hussein Ibrahim állatorvos és bizonyos mértékig Huszti szemlái jegyző járt a kezére. Megállapítást nyert, hogy a szemlái jegyzőségen állították ki azokat a marhaleveleket, amelyek kíséretében a beteg állatszűrtmányok, hamis eredetű helymegjelöléssel és meghamisított mennyiségben kerültek ki az osztrák állatpiacokra. Így az osztrák sertésimport társaságtól sikerült beszerezni egy olyan marhapasszust, amelyet

eredetileg öt darab sertés kivételének engedélyezésére állítottak ki; viszont mire Bécsbe érkezett a szállítmány, a sertések úgy a passzuson, mint a vagonban övenre szaporodtak.

Hozzávetőleges becslések szerint a szállítók, attól eltekintve, hogy kijátszották az érvényben álló rendelkezéseket, az ilyen módon kijuttatott szállítmányokon

legalább is négy és félmillió lejt kerestek rövid három hónap alatt.

Az ujaradi sertéscsempészés

Popu M. János dr. közlései szerint még a pécskai vizsgálat befejezést sem nyert és máris egy újabb helyen jöttek rá hasonló manipulációkra.

Ezuttal Ujaradon derült ki,

hogy a Bácskából ugyancsak teherautókon itt is beteg sertéseket csempésztettek át Aradmegyébe, hogy aztán, Pécskán át irányítva a szállítmányokat, a külföldi állatpiacokra szállítsák ki valamennyit. Az ujaradi csempészekre vonatkozólag megindult vizsgálat eddig huszonnégy teherautónyi beteg sertés-szállítmányról tud, amelyeknek kereskedői ismert aradi marhaszállítók.

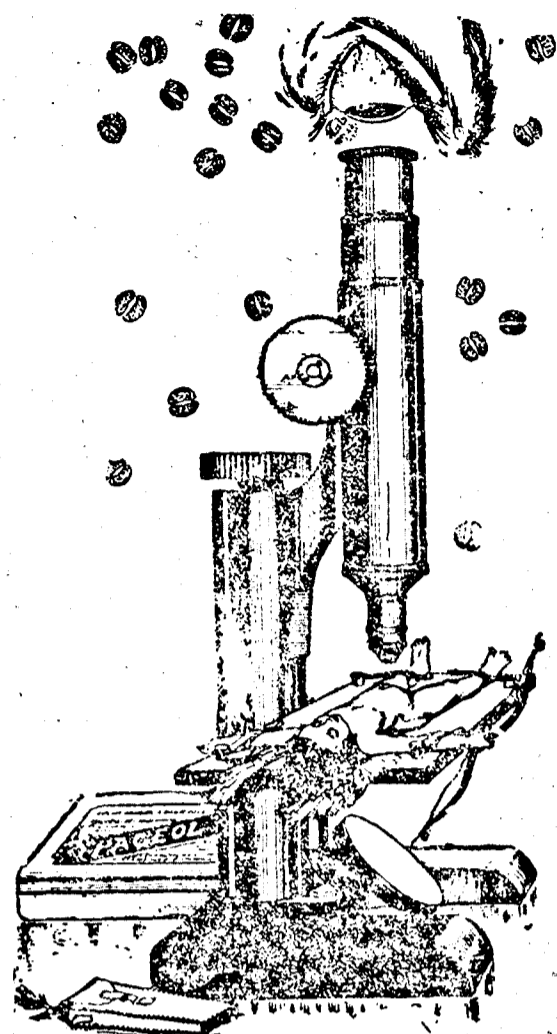
— Ezeket az újabb leleplezéseket illetően — fejezte be közlését Popu M. János dr. — holnap Aradra érkeznek az erdélyi és bánági állategészségügyi vezérfelügyelő, Christea Tiberiu dr., aki személyesen is részt kíván venni

Az aradi nyugdíjasok pere az állam ellen

Tisztázódott egy fontos kérdés -- Az állam, illetve a pénzügyigazgatóság perlendők

Az aradi nyugdíjasok körében mindinkább kezd kialakulni az az álláspont, hogy az elmaradt nyugdíj járandóságokat per útján követelék az államtól. A legelső volt, aki az erre vonatkozó keresetet beadta, Bugariu Constantin őrnagy, aki hat havi elmaradt illetményének kifizetéséért indított pert az állam ellen. A kereset megindításakor nem volt teljesen tisztázva az álláspont, hogy voltaképpen az állam, vagy pedig a Cassa Generala al Pensiuni-i ellen kell-e azt beadni. Az egyik vélemény szerint a nyugdíjpénztár illetékes ebben a kérdésben és ezért azt kell peresíteni, míg ezzel szemben olyan vélemény is elhangzott, hogy tulajdonképpen az állam kötelessége a nyugdíjakat fizetni.

Az első aradi nyugdíjas keresetet tehát az állam ellen adták be, míg az utána következő pereket a nyugdíjpénztár igazgatósága ellen indították. A bizonytalanság azonban ezzel nem volt eloszlatva s mivel az aradi törvényszék által kiküldött vétevek nem érkeztek vissza

Titkos betegség.

Nincs elegendő szavunk annak az előítéletnek a visszautasítására, amely a nemi szervek, a húgyhólyag és az ezzel összefüggésben levő szervek betegségeit „titkosaknak” minősíti. Ennek az álszeméremnek átkos következményei egyaránt kiszámíthatatlanok úgy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors cselekvésre van szükség. A PAGEOL, a húgy-antiszeptikumok leg-erősebbje, enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a tolyást, csillapítja a prostata gyulladást.

A PAGEOL azonnali javulást idéz elő és egyaránt erőteljes, valamint döntő kezelési módszert képez.

PAGEOL

Kaphatók gyógyszerárakban és droguerákban.

annak megállapításában, hogy egyes szakmai érdektársaságok hogyan szerezhettek meg nem engedett utakon milliós hasznokat a közegészségügy kárára. Christea dr. állategészségügyi kerületi vezérfelügyelő megállapításai döntő hatással lesznek a felfedezett csunya visszaélések további vizsgálatára. (—ab.)

idejére, a tárgyalásokat sem lehetett megtartani. Ebben a kérdésben egy Aradra érkezett értesítés adott most döntő fordulatot, mely arról számol be, hogy a nyugdíjpénztár csakis a nyugdíjak megállapítására jogosult és működése arra irányul, hogy az állami nyugdíjak összegét csökkentse, esetleg emelje az illetékes miniszterium intenciói szerint. Mivel a nyugdíjpénztár annak idején az állami alkalmazottaktól levont nyugdíjjarulékok összegét átadta az államnak, tehát az elmaradt összegekért az állam, illetve a pénzügyigazgatóságok perlendők.

Az eddig benyújtott keresetek kivétel nélkül hivatkoztak a szalonai járásbíróóság ítélőtére, amely marasztaló volt. Ennek figyelemvétele mellett tehát az állam illetékes a hátralevő illetmények kifizetésére és a pénzügyigazgatóságok is peresíthetők az elmaradt fizetésekért, mint amelyek az állam részéről megvannak bizva a fizetések teljesítésével.

Az Aradon megindított keresetek érthető érdeklődést váltottak ki a nyugdíjasok körében.

Az Aradi Ref. Nők Szövetsége szept. 11-én a BAROSS-parkban rendezt. A tiszta jövedelem a szegénysorsu gyermekek felszegélyezésére fordítottik

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Átszervezik az aradi pénzügyigazgatóságot

Két csoportba osztják az adóhivatali személyzetet — Taranu Victor vezérfelügyelő nyilatkozata

Az aradi pénzügyigazgatóságra ma rendkívül érdekes és nagyjelentőségű pénzügyminiszeri rendelet érkezett. A rendelet szelleme ugyanis szinte teljesen megegyezik annak a törvénytervezetnek az elgondolásával, amely Rist professzor második jelentésének végén található. A rendelet szerint a pénzügyigazgatóságok, valamint a vidéki adóhivatalok személyzetét teljesen különálló, egymástól független csoportba fogják osztani. Az első csoport csak a kivételeket és az irodai munkát fogja végezni, míg a másik csoport tagjai a végrehajtó apparátust képviselik és ezek vesznek részt mindazokban a hivatalos ténykedésekben, amelyek a hivatalon az irodákon kívül történnek. Ezek a hivatali könyvekbe bejegyzéseket nem írhatnak, irodai munkát nem végezhetnek, viszont az irodai személyzet a végrehajtói teendőkben nem vehet részt. Az irodai tisztviselőknek naponta kimutatást kell készíteni az adó-

hátralákról és ezeket a kimutatásokat el kell juttatni a végrehajtó közegekhez.

A rendeletre vonatkozólag beszélgetést folytattunk Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelővel, aki a következőket mondotta:

— A terv Poisson francia pénzügyi szakértő előterjesztése alapján vetődött fel, aki azt akarja, hogy az adókövetési és adóbeszedési osztályok teljesen különálló részét képezzék a pénzügyigazgatóságnak. A terv, mint olyan, nem új, mert körülbelül a nyolcvanas években Magyarországon is működtek az ugynevezett adófelügyelőségek, amelyek önálló szervként szerepeltek. A gyakorlatban azonban ez a különválasztás nem vált be, ezért az adófelügyelőségeket beolvastották az egyes pénzügyigazgatóságokba. Vajjon a francia szakértő tervét magáévá teszi-e a minisztérium vagy sem, még nem lehet előre tudni, tény azonban az, hogy a gyakorlatban a mai rendszer jobban válik be.

Adóelengedés a kisiparosságnak, amely csak keserűséget hozott

Csak azoknak engedik el a forgalmi adóját, akiknek évi jövedelmük nem több 3000 lejnél — Reinhart Gyula nyilatkozata

A kisiparosság legnagyobb meglepődésére, a kormány nemrégiben bejelentette, hogy a kisiparosok forgalmi adóját eltörli. Az ország kisiparosságát már amúgy is annyi teher sújtja, hogy a kormánynak ez az intézkedése nemcsak méltányosnak, de valóban igazságosnak is tetszett. Az öröm azonban úgy látszik, hogy korai volt. Az erről szóló rendelet valóban meg is jelent, azonban olyan formában, hogy annak a kisiparosok nem látják hasznát. A rendelet értelmében ugyanis azoknál a kisiparosoknál, akiknek nettó jövedelmük, vagyis az egyenes adóknál számított adóalapja nem haladja meg az évenkénti háromezer lejt, az 1932-33. évre szóló forgalmi adó behajtását bizonytalan időre felfüggesztik. Mindazokat a szerszámokat, melyeket ezeknél a kisiparosoknál forgalmi adó fejében lefoglaltak, vissza kell szolgáltatni. Azoknál a kisiparosoknál viszont, akiknek évi adóalapja meghaladja a háromezer lejt, az eddigi forgalmi adó és behajtási eljárás érvényben marad.

A rendeletnek az a része, amely megemlíti, hogy bizonytalan időre függesztik fel az adóbehajtást, bizonyos mértékben homályos, mert kétségtessé teszi, hogy vajjon az 1932-33-as évi forgalmi adót később, a bizonytalan idő eltelté után be lehet-e hajtani? Azonban függetlenül ettől, a rendeletnek gyakorlati jelentősége nincs, éppen annak a meghatározásnak a következtében, amellyel azt determinálja, hogy ki nevezhető kisiparosnak. Erre vonatkozólag beszélgetést folytattunk Reinhart Gyulával, az Ipartestületek Országos Szövetségének elnökével, aki a következőket jelentette ki:

— Olyan iparos, akit ez a rendelet valóban kisiparosnak ismerjen el, a valóságban nem létezik Aradon, de nézetem szerint, egész Erdélyben, sőt az egész országban sem. El lehet képzelni olyan kisiparost, aki nyílt műhellyel dolgozik, aki családjával együtt megélni akar és, akinek a műhelye nem hajt többet tisztán évi háromezer lejnél? Az adóhivatalok a törpe-iparosok évi jövedelmét rendszerint minimálisan kilencezer lejben állapítják meg, mivel nézetük szerint, a kisiparos létmi-

nimuma sem lehet kevesebb, mint egy tisztviselőé. Ennek a rendeletnek tehát egyetlen aradi kisiparos sem fogja előnyét látni, azon egyszerű oknál fogva, hogy ennek a rendeletnek intézkedései senkire sem alkalmazhatók. Valahogy az embernek önkéntelenül is az az érzése, hogy a kormány, nem tudva kitérni az iparosság ismételt követelése elől, végül is meghozta a rendeletet, amely azonban csak névleg létezik, mert megszővegezése következtében, gyakorlati hasznát annak senki sem láthatja.

Az alkalmazottak globális adója

Az adótörvények egyik szakasza szerint, az alkalmazottak globális adóját nem az alkalmazott fizeti be közvetlenül az adóhivataloknál, hanem azt a munkaadó köteles levonni minden hó elsején a kiutalásra kerülő fizetésekből. A levonás után tartozik a munkaadó az illetékes adóhivatalnál egy összegben befizetni az alkalmazottak fizetése után esedékes globális adót. Ezzel a törvénnyel azt akarta a pénzügyminisztérium elérni, hogy a globális adók rendszeren, minden hónap elsején be legyenek fizetve.

Az adóhivatalok most felhívják az érdekelt munkaadók figyelmét arra, hogy a törvény rendelkezéseit csak nagyon kevesen tartották be Aradon. Tekintettel arra, hogy az év vége közeledik és az adóhivataloknak kimutatást kell felterjeszteni a befizetett adókról, felhívják a munkaadókat, hogy az alkalmazottak fizetéséből levont, de a pénzügyigazgatósághoz be nem fizetett globális adókat október elsejéig fizessék be. Abban az esetben, ha ezt a határidőt nem tartják be, a törvény rendelkezései szerint, a kihágáshoz mérten ötezer lejtől kezdődő pénzbírsággal büntetik meg őket.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

Arad szenzációja!

Ma este a VICTORIA-étteremben (Földes-patika mellett) GILBERTO, a vaskirály szenzációs előadást tart fél 10 órai kezdettel. Minden vendégünknek első malac kísorsolásához sorszámot adunk ingyen. Olcsó árak. Hideg és meleg ételek, kitűnő cigányzene. Szíves pártfogást kér a tulajdonos.

Védelem az aradhegyaljai boroknak

A szőlőtörvény módosítása

A földművelésügyi minisztérium ma be- terjesztette a legfelsőbb törvényelőkészítő bizottság elé azt a törvényjavaslatot, amellyel a jelenlegi szőlőtörvény egyes szakaszait módosítja. Nagy jelentőséggel bír a módosító törvényjavaslatnak az az intézkedése, amelynek értelmében ezúttal nem kell ezer lej büntetést fizetni hektáronként azon direkt-termő szőlővel bevetett területekért, amelyeknél a beültetés még az 1932-iki törvény életbeléptetése előtt történt. Az előző törvénynek ez az intézkedése igazságtalanságot teremtett és már meglévő állapotot büntetett.

Ugyancsak nem mindennapi fontosságú a módosító javaslatnak az a paragrafusa, amely, az a célt szolgálja, hogy a borok származását, márkáját megvédje. Az aradhegyaljai szőlőtermelőknek már régi panaszuk volt, hogy más vidékről származó bort hegyaljai bor néven hoznak forgalomba. A javaslat hatodik paragrafusa szerint, tizezertől százezer lejjig terjedhető büntetéssel, valamint az áru elkobzásával büntetik mindazokat, akik speciális engedély nélkül importálnak szeszes italt, valamint azokat is, akik akár jóhiszeműen is forgalomba hoznak szőlő-, vagy bármely más gyümölcsstermetket (tebát bort is), akármilyen szeszes italt, olyan származási eredet feltüntetésével, amely a valóságnak nem felel meg.

— A Consum új száma a Népszövetség pénzügyi szakértőinek romániai működésével és a második Rist-jelentéssel kapcsolatban, az adómorál visszaállítására, az adóamnesztia elrendelését javasolja a pénzügyminiszternek. A legújabb belöldi és külföldi pénzügyi és gazdasági eseményekről, cégváltozásokról, fizetésképtelenségekről, közszállításokról, a Consum első forrásból számol be. Kérjen multifóvanszámot a kiadóhivataltól. Chuj, Strada Iuliu Maniu 3.

„OLLA”
prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét súlyos utazatokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kimentőtlen OLLA-t eredeti csomagolásban!

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, SZEPTEMBER 6

Bucuresti, 13 Gramofon, 14. Gramofon, 18. Motocizenekar: Könnyű és román zene, 20.40. Gramofon, 21. Rádiózenekar. Gounod: Faust baletzene, 21.45. Groszta énekes, 22.15. Rádiózenekar. — Budapest I, 11.15. A 2. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye, 1.15. A rádió műsági félóra. 2. Déli harangszó, 2.05. Hangverseny, 6 „A háztartásról”. Vizváry Mariska előadása. 7. A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye, 8.15. „Az újságíró lelkiismerete”. Lovik Károly előadása. 8.45. Sebők Steli hangversenye, 9.15. „Pillanattelvételek Japánból”. 9.45. Zenekari hangverseny. 10.45. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye, 12 Dr. Ember Nándor zongorahangversenye, 12.40. Táncczene. — Bécs, 13.30. Cerdazenekar, 14.40. Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok és Lohengrin részlet Gramofon, 15.10. Gramofon, 17.20. Mantanu Szofia hangversenye, 19. Maczek-zenekar népszerű hangversenye, 23.15. Reining Mária szopránénekesnő. Utána: Pauscher-jazz. — Belgrád, 14.05. Délszláv zene, 18. Gramofon, 19. Rádiózenekar, 21.30. Népdalok, 22.30. A királyi gárda zenekara. Utána: Táncczene. — Berlin, 18.10. Szórakoztató zene, 20.30. Zenekari hangverseny.

22. Szórakoztató zene. 23.40. Filharmonikus hangverseny. — Heilsberg. 18. Szórakoztató zene. 21.15. Népszerű dalok fuvós-megyésen. 22.45. Szórakoztató zene. Kassa. 18.30. Gramofon. 14.30. Rádiózenekar. 15.35. Gramofon. 16.30. Hemerka-zenekar. 20.50. Gramofon. 23. Kolcs énekesnő operáriákat énekel — Langenberg. 19. Keringők és indulók. 22. Szórakoztató zene. Milano. 19. Könyű zene. 21. Könyű zene 21.30. Gramofon. 22. Gramofon. 22.30. Operett. — Prága. 8-15. Zenés ébresztő. 13. Gramofon. 14.15. Gramofon. 21. Tamburica zenekar. 21.40. Régi altnémet népdalok. 23. Arányi Julietta zongoraművész Schumann Cisz-moll szimfoniáját játsza. — Róma. 19.30. Zenekari és énekhangverseny. 22. Gramofon. 22.45. Zenekari hangverseny. Utána: Táncczene.

SZERDA, SZEPTEMBER 7.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Rádiózenekar. Szórakoztató zene. 20.40. Gramofon. 21. Lupu

csellóművész. 21.45. Löbel zongoraművész. 22-15. Pöhlmann hegedűművész. — Budapest I. 11.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 2. Déli hangverseny. 2.05. Szabadkai Bodrics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 6. „Somogyország”. Gőnczy Ferenc előadása. 7. „Divattudósítás”. Szunyoghné-Tüdős Klára előadása. 7.30. Szalonzenekari hangverseny. 8.45. „Szinházi emlékek”. Irta és felolvassa dr. Szász Károly. 9.15. A Magyarországi Munkásdalgyletek hangversenye. 10. A rádió külügyi negyedórja. 10.15. Az Oporaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 1. Mezei Gyula jazz-zenekarának hangversenye. — Bécs. 13.30. Brunner-négyes. 14.30. Gramofon. 15.10. Ritkán játszott operákból. Gramofon. 19. Hangverseny. 21.45. Komzák-művek a Römisch-zenekar előadásában. Utána: Dajos Béla tánczenekara a Westminster-kávéházból. — Belgrád. 13. Gramofon. 14.05. Rádiózenekar. 18. Gramofon. 19. Vasas József énekes

hangversenye 19.20. Gramofon. 20.15. Népdalok. 22.05. A folyók, rádiózenekar hangversenye. 23.40. Gramofon. 23.50. Gonda Teodor dr. zongoraversenye. Utána: Seta Európán át. — Kassa. 13.30. Gramofon. 14.30. Táncczene. 16.30. Rádiózenekar. 22. Dvorzsák z. születésnapja alkalmából. — Milano. 19. Gr. Trieste. Zenei hangverseny. 20.35. Könyű zene. 21.25. Gramofon. 22.30. Szimfonia. Utána: Könyű zene. — Mor. Ostrava. 12. Radványi fuvós zene. 13. Gramofon. 15.30. Rádiózenekar. 20.25. Kromatikus harmonikák — Pozsony. 20. Magyar óra. Szalatnai: Nyilas Mihály. Seidl: Az állatvilág jó apái. Zenei rész: Somogy M. zongoraművész. Beethoven: Szonáta. Chopin: Ballada. Éji zene. 22. Strasser: A szolgál, mint ur című vidám jelenete. — Prága. 8.15. Zenés ébresztő. 13. Gramofon. 14.10. Gramofon. 15.40. Gramofon. 20. Gramofon. 23. Schwarz József operáénekes és a zenekar operastje. — Róma. 19.30. Zenekari és énekhangverseny. Utána: Mascagni: Parasztbecsület-részletek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

DEUTSCH-ungarische Korrespondentin auch rumänisch sprechend sucht Stelle evtl. als Kassierin oder Verkäuferin. Zuschriften in der Administration Aradi Közlöny „Verlässlich”. 288

SAUGLINGS pflegerin mit 12 Jahre Praktis sucht Posten. Adr. Adm. des Aradi Közlöny. 2918

INTELLIGENTES deutsches Fräulein mit guten Zeugnissen, sucht Stelle zu größeren Kindern auch aufs Land. P. Steiblerin Timisoara, III. Kronengasse 18. I. 2918

Helybeli vállalat

keres magyar, német gyors- és gépírással teljes jártassággal, megfelelő irodai gyakorlatú bíró női erőt. Ajánlatok „Komoly erő” jellegre a kiadóhivatalba.

LAKÁS.

Butorozott legkényesebb igényeknek megfelelő két elsőrendű egymásba nyíló Strada Consistoriului (Batthyányi-uccára) szülő erkélyes, parkettás szoba, kitűnő osztrépkályhával felszerelve, közvetlen fürdőszobával, esetleg üresen vagy egyenként is kiadó. Bővebbet Str. Marasesti 2. emeleten a háztulajdonosnál. 2921

NÉGYSZOBÁS, fürdőszobás, parkettás uccai lakás, földszinten, parkirozott udvarral, novemberre kiadó. Volt Batthyány-ucca 29.

A KÖZPONTHOZ KÖZELFEKVŐ mellék-uccában keresek 3-4 szobás fürdőszobás lakást. Ajánlatok „Beköltözhető” címen az Aradi Közlöny kiadója. 2839

KERESEK szépen butorozott tiszta butorozott szobát a központban külön bejárattal és fürdőszobával. Cím „Pontos fizető” jellegre a kiadóba. 2920

EGY modern 4 szobás lakás szonnal kiadó. Str. Crisan 6. (Karolina-ucca.) 2923

KIADÓ oszatosan butorozott uccai szoba külön bejárattal, fürdőszobával. Könyök-ucca 11a. I. emelet jobbra. 2559

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny főkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

Két uccai szoba

fürdőszoba, csukott folyosó, egyéb helyiségek, október 1-re kiadó és garson embernek vagy orvosi rendelőknek nagyon megfelelő. Str. Barthiu 6. (volt Rákóczy-ucca).

VÉTEL ÉS ELADÁS.

PIANINO kiváló gyártmány, igen olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2860

SÜLYESZTERTŐ PFAFF VARRÓGÉP, neszeser, sakk, rézagy, intarziás, antik szekrények, asztalok, vitrinek, Biedermayer székek, komód, fall vitrin, tükrök, festmények, modern és régi szobaberen-dezők, perzsaszőnyegek, gyönyörű vázák, modern fotelok, ékszeresek, álló villanylámpák, ágyak, szekrények, tonet székek, faragott garnitúra, antik óra, zongorák, hegedűk, 12 személyes ezüst evő-eszköz, 12 személyes Neu Wien étkező-készlet, dísztárgyak, stb. ELADOK. — SALGÓNE bizományi üzlete. Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-dal. 1000

Str. Metianu (Forray-u.) 12. szám alatt egy forgalmas nagy üzlethelyiség kiadó. Ugyanott 4 darab szárnyasajtó, ablak és 4 külső üzletajtó eladó.

GUMMICSÖVEK kertlocsolásra, 25-30 folyómétert, kitűnő állapotban, keresek, ármegjelölést kérem. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 200

KERESEK különböző szőrmekeket, u. m.: perzsabundát, nutriát, hermelint, perzsa darabokat, arany fogsorokat, gyári és perzsa szőnyegeket, komplett szobabere-ndezéseket, ezüsttárgyakat, figurális porcellánokat, Biedermayer szalont két Biedermayer fotelt, antik butorokat, márkás porcellánokat, üveg és porcellán sen vizeket stb. SALGÓNE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

UJ ÜZLETBERENDRZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19. házmeztérnél.

Őszi ruhákat és kabátokat

legszébben fest, tisztít, valamint gallérokat legolcsóbban fényez

KNAPP modernül berendezett vállalata

v. Weltzer J-n 11. — v. Magyar-u. 10.

Hő és olcsósági hullám

MENYHÁZÁN

80 lejérszoba és teljes napi ellátás. Vonatköltség Aradról Menyházáig és vissza 170 Lej. Szeptember 5-től, október 15-ig.

25 fekos radium tartalmu szabad uszoda és kádfürdő. Az ARADI KÖZLÖNY előfizetői részére 50 százalékos fürdőkedvezmény!!

Ruhák, kabátok festése és vegyitisztítása ujjgáttal a legmodernebb módon a legszébben s leggyorsabban

Hospodár-nál

Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

Iskola-táskák, bőrből és vászonból, aktatáskák nagyban és kicsinyben, nagyválasztékban: Kramarovic-nál volt Szabadság-tér 3. 2883

Egy hatszögletű bódé ujságnak, cukorkaüzletnek vagy uccai reklámnak sürgősen eladó Astra gyárral szemben.

Olcsó árak mellett szép és jó szőrmeszükségeit Zimmermann Sándor szücsnél, v. Eötvös-u. 5., szerezheti be. Ugyanott szőrmejavítások és alakítások olcsón eszközöltetnek. 2790

Műlábak, műkezek, valamint Orthopéd készülékek, ludtalpbetétek, sérvköök és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa cégnél, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.

Paladics György asztalos mester készít: épület, butort és berendezéseket feltűnő olcsó árban. Arad, Str. Ghiba Birta 16. v. Varjassy József-ucca.)

OKTATÁS.

Izr. Leányinternátus elsőrendű ellátást, összes tantárgyakból correpetálást, külön nyelvórákat ad havi 1200 lei és csekély természetbeliért. Magánvizsgálatra biztos sikerrel előkészít. Arad, Str. Popa I. Russu 3. (v. Lujza-ucca).

INGATLAN.

300 ol telken épült üzletes

sarok bérház

a v. Magyar-u. közelében 2 üzlet, 8 lakás, 57.000 lej évi jövedelemmel 450 000 lejért eladó. 200.000 lej készpénzzel átvehető. Kizárólagos megbízott: Petrá, Arad, P. Avram Iancu 16. (Szabadság-tér)

Str. Cosbuc 39. számú emeletes új ház szabadkézből, minden órában eladó 10 lakással és nagy pince 200-31 kvadrát és nagy kert van, 400.000 azaz négyszázezer az ára. 2310

ÜZLETEK.

ARAD HATÁRABAN 120 hold birtokkal és megfelelő gazdasági épületekkel rendelkező földbirtokos keres tehenészet beállítására tőkével rendelkező gazdálkodót. Címet „Tehénészet” jelöleg alatt az Aradi Közlöny kiadója továbbít. 2011

Társulnék

100.000 leiel meglevő jömenetelű üzletbe.

Részleges ajánlatokat „Rentabi is” jelölegre az Aradi Közlöny kiadója kérék. 2924

KÜLÖNFÉLK.

ORÓKBE ADNAM egyhetes fingermekemet. Nem szopik. Cím a kiadóhivatalban. 2926

Beraktározást

nagyon olcsón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO”, Bulev. Regina Maria 9. szám.

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelembe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt. Kitűnő házikoszt.

PUBLICATIUNE.

In vederea formării tabelor de reconșamânt a bicicletelor pe anul curent, să invită toți acei cari numai posed bicicletele, fiind distrusă, vândute, perdute, etc. si până în present nu au comunicat aceasta ca să fie terse de pe numele lor, că în termen de trei zile să comunice Chesturei Poliției, Sectia Circulației contrar vor fi amendati.